

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostale inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V spravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenim nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi so ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Reško vprašanje.

Reka, 5. septembra 1912.

Zemlja slovenska in hrvatska je lepa zemlja, oblagodarjena s prirodnimi lepotami in drugimi dobrinami, kakor le malokatera druga pokrajina. Dasi smo mal narod, veliko pomenimo, ker imamo najvažnejše, kar tvori podlago našemu razvoju, odprta vrata v svet, na morje. Zato pa tudi ni čuda, da nam skuša tujec naše zemlje ugrabiti in nam je iztrgal že marsikateri lep kos narodne posesti.

Semkaj spada med drugimi tudi hrvatsko pomorsko trgovsko mesto Reka, biser kvarnerskega zaliva, ki je bila z zvijačo odtrgana od trojedinega hrvatskega kraljestva in prodana Mažarom.

Reka je mesto, ki ima vso podlago za razvoj industrije in pomorske trgovine. Kakor le malokatero mesto, more se Reka ponašati z dobro pitno vodo, kar je velikega pomena tudi za pomorsko trgovino. Reka je tudi važno pomorsko trgovsko mesto, prosto za pomorsko trgovino, v Avstriji edino še poleg Trsta.

Nekdanji biser hrvatske krone izgublja dan za dnem bolj hrvatsko lice, vedno bolj se šopiri mažarsčina. Ko so dobili Ogrji Reko v svojo pest, so začeli tudi z vsemi sredstvi utrjevati svojo pozicijo. Ogrska državna železnica importira v Reko samo mažarske uradnike, železniški uslužbenci so pa že po večini vsi mažari. V uradih na železnici se hrvaščina nikjer ne upošteva; pa tudi laščina le malo. Vse notranje poslovanje je mažarsko. Ravnotako je tudi na poštne uradu, kamor vlada importira same mažarske šoviniste. Z mažarskimi nastavljenici pa raste razmerje tudi mažarski trgovini in obrt.

Mažari so pa posvetili posebno skrb pomorstvu; mažarska vlada je ustvarila z ogromnimi denarnimi žrtvami mažarsko trgovsko mornarico. Ustanovila se je parobrodna družba »Adrija«, ki je za Reko to, kar je za Trst »Lloyd«. Parobrodni »Adrije« skrbje za promet z zahodno Evropo. V mažarskih rokah je tudi parobrodna družba »Orient«, dalje tudi »Ogrska družba za pomorsko bro-

darstvo za Levante«. Vdinjala se je tudi mažarskemu šovinizmu parobrodna družba »Ungaro-Croata«, ki vozi s svojimi parobrodi po izključno hrvatskih pomorskih mestih Istre, Dalmacije in hrvatskega Primorja. Družba, ustanovljena s hrvatsko-slovenskim denarjem, se je pomažarila za subvencijo ogrske vlade, s katero potem konkurira in uničuje drugo hrvatsko parobrodarstvo. Hrvatje nimajo na Reki paroplovne družbe.

Tako so znali Mažari zakraljevati na morju, na tistem morju, po katerem so stoletja plule ladje hrvatskih pomorščakov.

Mažari so pa spoznali vrednost Reke tudi na drugih poljih. V tiste zgradbe, ki so jih napravili ob obrežju in se imenujejo javna skladišča, ki služijo pomorski trgovini, so znali spraviti na prva in boljša mesta svoje ljudi. Prosta luka potrebuje tudi mnogo finančne straže. Vlada je zato ustanovila cele bataljone, a uporabila zanje skoro same Mažare. Ogrji so v Reki ustanovili svoj kapital, ki ima na trgovskem trgu velikanski pomen. Svoje podružnice so odprle na Reki »Ogrska diskontna in menjalnična banka«, »Ogrska generalna banka« in »Prometna banka«, ki posluje v prosti luki. Večja in zunanja trgovina gre skozi te banke. Mažarstvo zadobiva z njimi ugled in pomen v svetovni trgovini.

Omenili smo že, da ima Reka vse pogoje tudi za razvoj industrije. Mažari so se okoristili tudi s tem. Z ogrskim kapitalom so se ustanovile »Čistilnica petroleja«, »Čistilnica riža«, »Kemična tovarna« itd. Ustanovila se je tudi ladjedelnica »Danubius«. V teh podjetjih je sicer mnogo delavcev Hrvatov, a uradništvo, inženirji in druge boljše službe so večinoma v mažarskih rokah. Ogrska vlada meče denar za vsako, tudi najriskantnejše podjetje, samo, da se širi mažarski vpliv. Z mažarstvom pa se je zanesla na Reko tudi propalost in korupcija. Mažarski narod si je na zunaj sicer pridobil nekoliko evropske olike, a znotraj tli še vedno hunska divjaštvo. Korupcija se je pojavila na vseh poljih. Podkupovanje povsod. Omenim n. pr. železnico. Kdor plača bakšiš poslujočemu osebju, more držati v skladišču blago tedne in tedne, ne da bi plačal kaj skladiščne uprave.

Premišljajoč ta žalostna dejstva, se moramo vprašati, kaj so delali naši bratje Hrvati, ali so vtaknili kakor noj glavo med perje, da ne vidijo sovražnika, ali niso videli sovražnega navala, ali mu niso postavili jazu? Žalibog se je res premalo storilo, premalo delalo. Reško javno delovanje je prišlo na največjo nesrečo v roke ljudem, ki nimajo nobenega zmisla za pravo ljudsko organizatorično delo. Ne moremo reči, da tem ljudem, ki stoje krog »R. Novega lista«, ki diktira v Reki javno mnenje in vodi vse javno delovanje Hrvatov, ravno manjka ljubezni do naroda, do Hrvatstva, pač pa je jasen dokaz nazadovanje Hrvatov na Reki, da ti ljudje niso sposobni za vodstvo na tako eksponiranem pozorišču, kakor je Reka: zastarali so za sedanjí čas. Vmes so pa tudi nekateri kulturnobojni petelinji, ki jim je liberalizem več od narodnega uspeha, zato ti ljudje še ovirajo delovanje v prid hrvatskega ljudstva na Reki. Prvi vidijo napredek v prirejanju »narodnih veselí«, kakor n. pr. tržaški Slovenci, drugi pa v »podcerkvenjenju« ljudstva. Oboji so pa narodnemu napredku v škodo.

Pred kakimi osmimi ali devetimi leti so ustanovili rodoljubi iz Hrv. Primorja v Senju »Hrvatsko parobrodarsko društvo«, ki si je postavilo namen, emancipirati mesta v Hrv. Primorju od Ungaro-Croate, ki je s slabimi parobrodi, a z visokimi cenami odirala potnike teh mestec. Poleg tega za III. razred, v katerem se vozi vendarle večina potnikov, ni imela nikakih, niti daleč primernih prostorov. Ubogi potniki tega razreda so bili ob slabem vremenu izpostavljeni burji in valovom, ker parobrodi Ungaro-Croate tedaj niso imeli pod krovom prostora za III. razred. Poleg tega je družba nastavila visoke tarife. Iz Senja se je plačalo do Reke v III. razredu 2 kroni. Ko se je ustanovilo Hrv. parobr. društvo, se je znižala vozna za polovico. Pozneje je vozila U.-C. celo za 20 stotink. Hrvatska mesta v Primorju se niso mogla nikakor dvigniti, ker absolutno vladajoča Ungaro-Croata zanje ni skrbela, gledala je le, kako se bo bolj okoristila. Namen senjske družbe je bil plemeniti: dvigniti hrvatsko pomorsko zastavo na valovih tistega morja, ki je bilo od nekdanj njihovo (U. C. vozi namreč le pod mažar-

ske zastavo), obenem pa dvigniti zapuščena hrvatska pomorska mesteca. — Seveda U. Croata svoje tekmovalke ni mogla trpeti. Ogrska pomorska oblast ji je delala ovire. Najlepše pomole je dobila U. Croata. Kljub temu je Hrv. parobrodarsko društvo polagoma napredovalo in si nabavilo štiri parnike. Ungaro-Croata kljub svoji mogočnosti ni mogla uničiti svoje konkurentinje. Prišel pa ji je na pomoč lastni brat in pomagal pogubiti društvo. Senjsko društvo so slučajno vodili pravaši. V Reki pa so, kakor smo že omenili, ljudje, ki vidijo rešitev Hrvatstva edinole v liberalizmu. Ti ljudje so prišli U. Croati na pomoč. Reški trgovci, »Novo-Listarji«, so bojkotirali Hrv. parobr. društvo in pošiljali blago raje po U. Croati. Tu di mnogi drugi trgovci v Primorju so sledili ti zaslepljenosti in zahtevali so, naj se jim vozi blago z U. Croato. »R. Novi list« je proslavil in delal reklamo za mažarofilsko U. Croato! Na ta način je bilo hrvatsko društvo prisiljeno ustaviti plovbo v največje veselje U. Croate, ki je trpela veliko škodo v teh letih, kar so pluli tudi parobrodi Senjskega društva. V tem društvu so bili sicer tudi neki nedostaki, a z ozirom na veliki narodni pomen, je bila dolžnost vseh kritikov okrog imenovanega lista, priskočiti na pomoč z dejansko pomočjo, ne pa iz gole strankarske strasti ubijati na največje veselje tujcev narodno podjetje. — Na tak način se izkazuje liberalizem tudi na Reki, kakor povsod. Kjer je, je samo coklja, ki ovira delo tistih, ki bi kaj storili, sam je pa popolnoma brezploden.

V Reki pa Hrvatje tudi na drugih poljih nimajo nobene prave organizacije. Koliko je delavstva hrv. narodnosti, ki je prepuščeno samo sebi, ker ni nobene organizacije. Pade v roke soc. demokraciji, in se izgubi narodu. — Malo se je storilo tudi za trgovstvo. Je sicer trgovsko društvo, a pravega delovanja v povzdigo hrv. trgovine ni nikjer zaslediti. Hrvatje danes na Reki ne pomenijo skoro nič! Razumljivo bo to tem bolj, ker sedanje vodstvo smatra za najvišji cilj — ples, veseljačenje v narodni namen.

Ako ne pride tudi v Reki skoro do preobrata, pri katerem bodo dobili vodstvo v roke drugi ljudje, ki bodo bolj umevali narodno obrambno delo, mo-

LISTEK.

Moj praded.

Moj praded je umrl že pred kakimi devetdesetimi leti. Takrat, ko so bili Francozi v deželi, so ga lovili v vojaške, pa je pobegnil v kamniške hribe in ni nikdar nosil francoske vojaške suknje. Drugega sporočila se o njem ni ohranilo v rodbini. Dandanes živimo pač hitro in pozabljamo še mnogo listreje.

Na malem nagrobnem spomeniku nekje na Dolenjskem pa še živi njegovo ime. Tamkaj stoji zapisano z razpranimi črkami: »I. M., kmet.«

Ta napis mi je od nekdanj imponiral. Kajti nekako krepko se glasi »kmet« in nekaj stanovski ponos seva iz male besedice.

Za svojega pradedu sem se vedno živalno zanimal in več kot enkrat sem obžaloval, da ga nisem nikdar videl in poznal.

Toda ta prilika mi je bila kmalu dana. Zelja, da bi ga videl in ž njim govoril, se mi je izpolnila, kakor tudi se precej neverjetno sliši.

Bilo je vročega poletnega dne. Moja žena, hčerka in jaz smo ravnokar poobedovali. Na mizi je stalo še nekoliko sadja in vina.

Vlegel sem se kot navadno po kosilu na divan, da bi bral časopise. Do-

stikrat sem pri tem opravilu tudi zaspa. Omenjenega dne sem se pa počutil popolnoma svežega in ravnokar sem sklenil, da si prižgem cigareto, ko sem začul na hodniku težke korake.

Vrata v našo jedilnico so se odprla. Vstopil je velik, koščen mož s skoro sivimi, kratko ostrizanimi lasmi, irhistimi hlačami in debelo platneno srjaco. Na nogah je imel močno okovana obuvla.

Moja žena je pogledala došleca nekoliko začudeno. Hotel sem se dvigniti, da bi ga vprašal, česa želi. Toda starec me je potisnil na divan nazaj in menil enostavno: »Sedaj si me lahko enkrat ogledaš, ker si vedno tako želel!«

»Jaz?« sem vprašal začuden.

»Seveda,« zasmejal se je starec. »Jaz sem se vedno veselil, da se me na svetu še kdo spominja.«

»Ja, kdo pa ste?« je vprašala moja žena radovedno.

»Njegov praded!« je odgovoril starec, pokazal name ter se na kratko zasmejal. »Praded, ki je tam.doli na Dolenjskem pokopan!«

Moja žena je kriknula, meni pa je postalo čudno vroče po vsem telesu. Skočil sem z divana in se zgrudil takoj zopet na bližnji stol ob mizi.

Petletna hčerka Nelka je prihitela k meni, splezala na kolena in me vprašala s svojim jasnim glaskom: »Papa, kdo pa je ta mož?«

Starec se je med tem napravil popolnoma domačega, ne da bi ga kdo pozval. Vsedel se je k nam k mizi, potegnil iz žepa napol zarjavel pipec, vzel z bližnjega krožnika velik kos sira, odrezal si ogromen kos kruha in pričel jesti.

»Kdo pa je ta mož?« vprašala je znova moja mala.

»To je oče tvojega deda!« sem ji dejal. Groza me je že nekoliko pojenjala. Opazoval sem starca z velikim zanimanjem.

»Torej nov dedek!« se je razveselila Nelka, skočila od mene in se približala starcu. »Ali si ti dedek?« ga je vprašala.

»A?« je rekel in porinil vnovič mogočen kos sira v usta. Na tihem sem se čudil izbornemu teku starca.

»Ali si res ti dedek?« je vprašala zopet Nelka.

»Ali je to tvoj otrok?« je vprašal in pokazal na malo z nožem. Moja žena se je nervozno zdrznila in ukazala otroku, naj gre na svoj prostor.

»Da!« sem odgovoril. Starec je nato potegnil predse krožnik s sadjem, potipal vsak kos posebej, vzel nato najlepšo hruško in vgriznil vanjo.

»Sir je bil za nič!« je pripomnil grajalno. »Sadje se tudi ni letos posrečilo!« je mrmral dalje. »Mladi ljudje dandanes ne razumejo več kmetovanja! Za moje dni je bilo vse drugače! To ga pa ni oviralo, da ne bi jedel dalje. Bil je bržkone zelo lačen.

»Kako pa je ime tvojemu dekletu?« me je vprašal čez nekaj časa.

»Nelka,« sem odgovoril.

»A?« je rekel, nagnil se k meni in pridržal roko za ušesom.

»Nelka!« ponovil sem glasneje.

Zmajal je z glavo; ni mu bilo všeč. »To ni nobeno ime!« je dejal. »Za moje dni so imeli drugačna imena! Krščanska imena!« Pri tem me je pogledal, kot bi me grajal. Čutil sem se zelo majhnega poleg njega. Tako si svojega pradedu nisem predstavljal.

Moje žene, akoravno je sedel poleg nje, doslej še ni pogledal.

»To je moja žena!« sem jo predstavil po parminutnem molku.

Starec je motril soprogo nekaj časa, potem pa je vprašal nezaupno: »Kako pa je potem tej ime?«

»Vanda!«

»A?« Sklonil se je čisto k meni in položil roko za uho.

»Vanda!«

»A?« je zakričal divje v mene.

»Vanda!« sem mu zatulil na uho.

»Kaj?« je zavpil še bolj divje. Ne bi si mislil, da bi takle starec imel tako izborn glas.

»Ime ji je Vanda!« sem mu zatulil z vsemi svojimi močmi na uho.

»Kakšna imena pa imate pravzaprav danes!« je vzrotil. »To niso nobena imena! Tako ni ime nobeni poštene ženi!«

»Ja, glej, ljubi praded, dandanes smo pač — — —«

remo danes s smelostjo zapisati besede: V Reki »naši so samo grobovi«.

O zagrešeni reški politiki bomo pa še kaj izpregovorili.

Kongres svobodomiselsev.

O tem kongresu poročamo dodatno h kratki notici, ki so jo prinesli listi, zaradi informacije še sledeče:

Sejo monakovskega kongresa svobodomiselsev je otvoril 2. septembra zastopnik nemškega državnega zbora dr. Vogtherr. V svojem govoru je zlasti prisrčno pozdravil prvobornika portugalskih svobodomiselsev Magelhaesa Lino, predstavnika najmlajše evropske republike, ki se je osvobodila okov klerikalizma. (Kako sramotno in tiransko se v tej republiki v resnici vlada, je znano celemu izobraženemu svetu.) Za tem je referiral Furnemont iz Bruslja o predelih revizije statuta za mednarodne konference svobodomiselsev. V drugem delu te osnove se označuje namen federacije sledeče: »Podpirati razširjanje racionalističnih idej z združevanjem vseh onih, ki smatrajo za potrebno, da se človeštvo osvobodi verskih predsodkov, in ki hočejo, da se uveljavi svoboda vesti. Nadalje je namen zveze svobodomiselsev, da se stvorijo vezi solidarnosti med posameznimi svobodomiselci in skupinami svobodomiselsev.« Furnemont je nadalje razlagal, da je okvir gibanja svobodomiselsev širok, zato more strniti v sebi svobodoumna mišljenja vseh oblik in vsa gibanja svobodnih duhov. Duh svobode mišljenja je duh humanitete. (Glej Francosko in Portugalsko!)

Kot komentar k temu drugemu delu je predlagal odbor sledeči Buissonov dodatek, ki odgovarja sklepom svobodomiselnega kongresa leta 1904. v Rimu: »Zveza svobodne misli naj bo svetovna, demokratska in socialna. S stališča človečnosti se zavrača zloraba avtoritete na verskem temelju, zloraba političnih privilegijev in zloraba privilegijev na ekonomskem polju.« (Same ničvredne fraze!) — V tozadevni razpravi je vladala popolna enotnost, samo neki francoski delegat je naglašal, da so svobodomiselci v prvi vrsti svobodomiselci, in šele v drugi vrsti pride v poštev njihovo politično in gospodarsko naziranje. Temu je odgovarjal Hoffmann, da morajo biti svobodomiselci socialni in demokratski, ker drugače svobodne misli sploh ni. Soc. demokraciji se po krivici predhaja, da je ravnodušna napram religioznim problemom, ker je vero proglasila za privatno stvar. To načelo socialne demokracije ima namreč popolnoma drug zmisel, ker označuje, da se ima religija ločiti od cerkvenih (Religija brez cerkve je nezmišeln in bi pomenila splošno anarhijo.) in svetovnih uredb. V tem smislu je vera proglašena kot privatna stvar. — Nato je bil Buissonov dodatek sprejet.

Nadalje je predsednik prečital pismene pozdrave, med njimi tudi pismo Ernesta Haeckla, ki obžaluje, da ne more kot 78letni bolehní stavec priti na kongres. Svoje pismo zaključuje s temi besedami: »Upam, da se bo posrečilo stvoriti edinstvo ciljev za vse različne smeri, na podlagi dogme neod-

visnega preiskavanja in proučevanja, ter da se bo tako pospešila zmaga razuma in znanosti nad temnimi močmi praznoverja in tajinstvenih razodanj. (Torej še zdaj ni katoliška religija premagana!) Občudovanja vredni napredek, ki ga je povzročil v zadnjih petdesetih letih moj monistični nazor na svetu na podlagi nauka o razvijanju, (Kakšna domišljavost! Haecklov nazor je znanost zavrgla kot neznanstven in fantastičen.) daje mi pravico do upanja, da bodo tudi praktične življenske izkušnje, ki na njem temelje, v področju sociologije in politike, etike in pedagogike dovedle do obnega priznanja svobodne misli.« (Razvoj gre rajši narobe — namreč k nadnaravni religiji nazaj in je Haeckel danes popolnoma osamljen.)

Popoldne je bila razprava o predlogu Hubbardova iz Pariza, naj se izda proklamacija za svetovni mir, odgode na drugi dan, nakar je bil sprejet predlog predsednika Magelhaesa Lime, da se vrši prihodnji kongres svobodomiselsev v Lizboni, da se svobodomiselci prepričajo tako na lastne oči, kako je Portugalska po padcu monarhije »napredovala« v vsakem oziru.

Za tem se je po dolgi debati sprejela resolucija o ločitvi cerkve od države proti predlogu nemškega zastopnika v državnem zboru Vogtherrja. Resolucija se glasi: »Vsled skupnosti cerkve in države postajajo znanost, šola in vzgoja odvisne od cerkve. Verske družbe so kulturi sovražne, močen gospodarski faktor, ki zahteva za svoje svrhe protipravno velik del javnega imetja. Kongres zahteva ločitev cerkve od države in kot nadaljno konsekvenco ločitev cerkve od šole ter prosi svobodomiselce vseh dežel, da skušajo izvesti potom zakonodajstva te zahteve. Verske družbe se imajo smatrati za privatne družbe, ki naj krijejo svoje potrebe iz lastnih sredstev, ter se za cerkvene in verske namene nimajo uporabljati javna sredstva.«

Dobro, da namene teh gospodov jasno poznamo. Zato je tudi dobro o njih poročati.

Evharistični kongres.

PROGRAM I. MEDNARODNEGA KONGRESA ZA KRŠČANSKO VZGOJO.

Nedelja, dne 8. septembra: Pozdravni večer.

Ponedeljek, dne 9. septembra: Ob 10. uri popoldne Na rotovzu I. v veliki zborovalnici: dr. Otto Willmann: Učiteljski stan v službi krščanske resnice; Ana Weigl iz Monakovega: Posebnost ženske vzgoje po naravi, zgodovini in razodetju. — Ob 4. uri popoldne: Leonard Habrich iz Xantena: Eksperiment in spekulacija v pedagoški psihologiji; dr. Giesswein iz Budimpešte: Vzgoja značaja in etičnoreligiozno vzgajanje. — Viktor Cathrein S. J. iz Valkenburga: Državlanska vzgoja.

Torek, dne 10. septembra: Ob 9. uri popoldne v nižjeavstrijskem dežel-nem dvorcu I., Herrengasse 13, v »viteški dvorani« referati o vzgoji v Avstriji, Ogrski, Bosni in Hercegovini, v »gospodski dvorani« o vzgoji v severni in južni Nemčiji, v »prelatski dvorani« o vzgoji v Rusiji, Švici, Francoski. —

Ob 4. uri popoldne v veliki zborovalnici: Dr. Ernst Seydl z Dunaja: Vzporednost med filozofskimi in pedagoškimi teorijami; dr. Rudolf Hornich z Dunaja: Predpogoji za znanstveno obdelovanje pedagogike; P. Theodor Kost iz Mödlinga in P. Schwager iz Sleyla: Vzgojevalno delo katoliških misijonov.

Sreda, dne 11. septembra: Ob 9. uri popoldne referati o vzgoji v Španiji, Portugalu, Italiji v »viteški dvorani« deželnega dvorca, o vzgoji v Ameriki in na Angleškem v »gospodski dvorani«, o vzgoji v Belgiji in na Holandskem v »prelatski dvorani«. — Ob 4. uri popoldne v veliki zborovalnici dež. dvorca: Kardinal Mercier: Školastična filozofija in vzgoja krščanske mladine (v francoskem jeziku). — Glasovanje o resolucijah.

PROGRAM KATEHETSKEGA KONGRESA.

Petek, dne 6. septembra. (Vse razprave se vrše v vseučiliškem poslopju I., Franzensring 3.) Za ljudsko šolstvo: Ob 9. uri popoldne: Predavanje dr. Swobode. Ob 11. uri: Verski pouk na nižji stopnji (Pichl). Ob 3. uri popoldne: Pouk katehizma na srednji in višnji stopnji (Linden). Ob 6. uri: Bibliški pouk na srednji in višji stopnji (Gottesleben), Liturgični pouk na srednji in višji stopnji (Hauser).

Obenem zboruje sekcija za gimnazijo in realko, in sicer ob 11. uri popoldne: Temeljni verski pouk in sistematični pouk v liturgiji (dr. Kisser). Ob 3. uri popoldne: Pouk v Starem in Novem testamentu (Waldegger, Siebengartner).

Sobota, dne 7. septembra: Za ljudsko šolstvo: Ob 9. uri popoldne: Učni načrt za srednjo stopnjo (Hofer). Ob 11. uri: Učni načrt za višjo stopnjo (dr. Göttler). Pouk slaboumnih (Müller, Kierling). Ob 3. uri: Enotna verska knjižica za spodnjo stopnjo (Pichler). Ob 6. uri: Bibliška zgodovina (Bergmann).

Za gimnazije in realke: Ob 9. uri popoldne: Pouk v veri (dr. Deiml). Ob 11. uri: Pouk v npravstvu (dr. Seipel). Ob 3. uri: Pouk v cerkveni zgodovini (dr. Rauschen).

Ponedeljek, dne 9. septembra: Za ljudsko šolstvo: Ob 9. uri: Molitvena knjiga in pesmarica (Gmeiner, Minichthaler). Učna knjiga za pouk v veri (dr. Göttler). Ob 11. uri: Mladinski spisi (Auer). Ob 3. uri: Katehitični listi (Stiglitz). Ob 6. uri: Katehitične pomožne knjige (Bürgel).

Za srednje šole: Ob 9. uri: Metodika verskega pouka na srednji šoli (dr. Krebs). Ob 11. uri: Učni načrt za verski pouk na srednji šoli (dr. Hoffmann).

Za pripravnice: Ob 9. uri: Pouk v verstvu obenem z apologetiko in liturgiko (Danzinger). Ob 11. uri: Pouk v npravstvu (dr. Giese). Ob 3. uri: Pouk v biblični zgodovini (Pascher).

Torek, dne 10. septembra: Za ljudsko šolstvo: Ob 9. uri: Voditelj po katehetski literaturi (Stieglitz). Ob 11. uri: Priprave za encikliško ročno knjigo katehetike (Linden). Ob 3. uri: Katehitične profesure (dr. Weber).

Za pripravnice: Ob 9. uri: Pouk v specialni metodiki verskega pouka v ljudski šoli obenem s praktičnimi va-

jami (Ringberger). Pouk v cerkveni zgodovini (Kratochwill).

Sreda, dne 11. septembra: Ob 8. uri: Rekapitulacija in 2. mednarodni kongres za katehiko (Kundi). Ob 9. uri za pripravnice: Učni načrt za verski pouk na pripravnicah (Resch).

PROGRAM FRANCOSKE SEKCIJE EVHARISTIČNEGA KONGRESA.

Četrtek, dne 12. septembra: V cerkvi Sv. Karla ob 10. uri popoldne: P. Perun: Sv. Frančišek Saleški in evharistični kult, zlasti o pogostem obhajilu. — Odelin: Philibert Vran, organizator internacionalnih evharističnih kongresov. — Gerbier: Romanje prvooobhajanje v Rim. — Dr. Backer: Češčenje sv. Evharistije po bolnišnicah; internacionalna liga zdravnikov, duhovnikov in bolnikov v varstvo verske svobode.

Duhovniško zborovanje ob 2. uri popoldne pri Sv. Ami: Lintelo: Apostolat Svetega obhajila. — Lebeau: Češčenje Svete Evharistije v Avstriji in rodovini habsburški. — Don Beno: O vplivu duhovnika na vernike potom liturgije.

Shod žena ob 2. uri popoldne v veliki dvorani samostana Sion, VII., Burgasse 39: grofica Attems: O češčenju Sv. Evharistije v Avstriji. — Grofica de Vall: Evharistični apostolat pri otrocih, ki imajo brezbržne starše. — Masquillier: O češčenju evharističnega srca Jezusovega. — Grofica Ledochowska: O pogostem obhajilu v afriških misijonih. — Poulin: O bratovščini prostovoljnega pouka v veri v Parizu.

Petek, dne 13. septembra ob 10. uri popoldne v Karlovi cerkvi: Bergial: O bratovščinah Svetega Sakramenta. — Calot: Srce Jezusovo in Evharistija. — Zelle: O kraljestvu Jezusa Kristusa v socialnem življenju. — Bettinger: O evharističnih bratovščinah. — Cabannes: O vsakdanjem obhajilu v nekem konviktu.

Ob 2. uri popoldne v Karlovi cerkvi: Sabourin: O češčenju Sv. Evharistije v Zvezi francoske mladine. — Souriac: Evharistija, ognjišče religiozne in socialne apostolata Zveze francoske mladine. — Lemeran: Evharistični kongres za vojake. — Auclaur: Evharistični čudeži v Lurdu. — Sejourne: Evharistija, rešiteljica mladine.

Ob 5. uri popoldne v isti cerkvi: Govor senatorja Jenouriera in mons. Toucheta, škofa orleanskega.

Sobota, dne 14. septembra: Ob 10. uri v Karlovi cerkvi: D'Armailhac: Devocionalije kot sredstvo evharistične vzgoje v družbi. — Pidoux: Gospodstvo Jezusa Kristusa v Evharistiji. — Crepin: O socialnem kraljestvu Jezusa Kristusa potom Evharistije. — Delatre: Splošen referat o delu v različnih sekcijah kongresa. — Sklepni govor kardinala Amette.

V cerkvi Sv. Ane:

Četrtek ob 8. uri popoldne: Maša z obhajilom, celebrira kardinal Amette. — Ob 7. uri zvečer: Blagoslov in govor nižkega škofa Chapona.

Petek ob 8. uri popoldne: Maša z obhajilom, celebrira nadškof Dubois iz Bourgesa. — Ob 7. uri zvečer: Blagoslov in govor škofa iz St. Die Fouvalta.

Ni mi pustil izgovoriti. »Manire nimaš nobene!« je menil. »Starim ljudem se ne reče »ti«, temveč »oni«. Si razumel!«

»Da!« sem prikimal ponižno.

Nelka se je menda pričela bati, da bi ji stavec ne pojedel vsega sadja. Prosila je za hruško. Mama ji je eno pričela lupiti.

Praded je med tem končal z jedjo. Obrisal si je svoj pipec ob hlačah in potegnil nato parkrat zelo energično z rokavom preko ust.

Soproga me je pri tem pomenljivo pogledala. Praded jo je gledal nekaj časa, kako je lupila hruško in potem vprašal: »Ali dandanes z olupki prešiče krmite?«

»Mi nimamo nobenih prešičev!« se je zasmejala moja soproga.

»Nobenih prešičev?« Stavec je bil ves začuden. »Toda kokoši pač?« je menil.

»Ne, tudi nobenih kokoši!« je odgovorila moja žena.

»Ne. Mi nismo nobeni kmetje,« je nobene kmetije?« je vprašal dalje.

»Ne. Mi nismo nobeni kmetje!« je odvrnila soproga.

»Tudi ne?« Stavec je bil videti skrajno nezadovoljen. »Kaj pa potem delaš?« se je obrnil do mene.

»Jaz pišem povesti!« sem rekel.

»A tako! Torej pisač!« je dejal zaničljivo.

»Ne, on ni noben pisač, temveč pisatelj, ki si izmišlja povesti, ki se ti-

skajo in ki jih potem ljudje bero!« počela ga je moja žena.

»Kaj si vendar dandanes ljudje vsega ne izmišljajo!« Zmajal je z glavo in zri zelo černo predse.

Jaz sem si zaželel cigarete ter sem ponudil tudi njemu eno.

»Kakšna reč je pa to?« je vprašal, vzela cigareto nato v roko ter jo na ta način zmečkal.

»Cigareta je! To se kadi!« sem mu pojasnil. Pri tem sem si sam prižgal eno. Bilo mi je takoj prijetnejše, ko sem vdihaval fini duh.

»To naj se kadi?« je vprašal neverjetno.

»Seveda! Le poizkusite! Ali pa mogoče kako smodko?« Ponudil sem jih več.

»Naa!« je menil in se široko raztegnil. »Za moje dni smo tobak zvečili!«

Posegel je v hlačni žep, privlekel kos že popolnoma razgrizenega tobaka, potisnil ga v usta in pričel zvečiti. Potem je pljunil tobakov sok v dolgemu loku na preprogo naše jedilnice.

Moja žena je lahno kriknila groze. Nelka je vprašala z začudenjem: »Ti mama, ali sme novi dedek kaj takega storiti?«

»Pst!« sem siknil in skušal celo stvar potlačiti. »Da, za vaše dni je moralo biti vse drugače!« sem nagovoril praded. »Saj ste živeli za časa Francozov?«

»Da, da, Francoze sem dobro poznal!« je potrdil.

»In pri brambovcih ste tudi bili?« sem vprašal dalje.

»Ej, seveda!« je prikimal. »Mnogo dela smo imeli!« Pljunil je v spomin na to delo večkrat energično na preprogo. Moja žena je pošljala obupne poglede proti stropu sobe. »Toda oditi so morali, ti brezverski lopovi!« Praded je udaril s petjo tako krepko ob mizo, da je zaropotala posoda.

»Papa, zakaj pa se novi dedek tako jezi?« je vprašala Nelka boječe.

»Saj se ne jezi. On le pripoveduje!« pomiril sem malo.

Soproga se je menda pričela bati za posodo. Pozvonila je. Prišla je služkinja, ki je odnesla posodo z mize.

»Čemu pa rabite deklo, ako nimate živine?« vprašal me je praded.

»Da — — — da — — —« Prišel sem v zadrego, ker nisem vedel, kako bi starcu dopovedal, zakaj imamo služkinjo.

Moja žena si je znala pomagati. »Mi smo pač tako navajeni!« je rekla. »Za moje dni je vsaka prava žena kuhala sama in vodila gospodinjstvo!« dejal je praded nezadovoljno. Sedel je med nami kot kak sodnik, ki napoveduje stroge kazni. Bilo je skrajno neprijetno. »Od česa se pa pravzaprav živite?« začel je po daljšem odmoru zopet izpraševati neovirano dalje.

»Saj zaslužim vendar!« odvrnil sem nekoliko nevoljno. Kaj ga pač to briga.

»A tako! Zaslužiš?« Opazoval me je začuden. Potem so se njegove gube

na obrazu zaničljivo nategnile. »Mogoče celo s pisanjem povesti?«

»Seveda!«

»Za moje dni se je kdo kaj pametnega učil, ako ni postal kmet!« je odgovoril stavec važno in se počasi potegnil po kocinah, ki so poredkoma šrtlele na njegovem obrazu v zrak.

Jezzen sem vstal. To vmešavanje v moje razmere se mi je zdelo že preneumno. »Dovolite, kaj vas pa brigajo moje družinske razmere?« sem zavpil.

»A?« je rekel jezno in se delal gluhega.

Žena mi je namignila, naj bom miren. Vsedel sem se nazaj ter se silil misliti na to, da je moj praded že davno mrtev in se torej ne more spoznati tako lahko v modernih razmerah. Hotel sem mu pokazati še nekaj iznajdb novega časa in se potem veseliti nad njegovim začudenjem.

»Odkod pa je tvoja žena?« vprašal je po daljšem splošnem molku.

»Moja žena je Rusinja.«

»A? Odkod je ona?«

»Z Ruskega.«

»Celo z Ruskega? Potem je navsezadnje celo poganka ali pa še luteršvere?« je vprašal skrajno nezaupno.

»Ne, ona je katoličanka!« sem ga skušal pomiriti.

»To ti pa težko verjamem!« je odvrnil nič manj nezaupno. »Kako pa je potem tako daleč našla sem?«

»To je dandanes zelo lahko, ker se vozimo z železnico!« sem dejal.

Tedenski pregled.

Prva evharistična slovesnost na Slovenskem se je dne 1. t. m. vršila v Logu na Vipavskem; udeležilo se je je krog 5000 ljudi. — Prvi samostan slovenskih oo. frančiškanov v Ameriki se je te dni ustanovil v Brocklynu, kjer so prevzeli župnijo Sv. Družine. Za provincialnega komisarja je bil izvoljen p. Kazimir Zakrajšek. Ti oo. frančiškani bodo oskrbovali tudi župnijo Rockland-Lade, slovensko naselbino v New Yorku in hrvaško naselbino v Hobokenu. — Državna pripravnica za učiteljsko v Podgori se je združila s c. kr. moškimi učiteljskimi v Gorici, pripravnica v Sežani pa se je opustila. — Gorški liberalni »Soča« je dal dosedanjemu uredniku in lastniku Andreju Gaberšček slovo; z listom bodo odslej gospodarili liberalni odvetniki. — Slovensko gledališče v Trstu se je letos zopet izpopolnilo; angažirali so mod drugim večje število igralcev z ljubljanskega gledališča in se bo poleg drame gojila tudi opera in opereta. Igralo se bo ob četrtkih, nedeljah in praznikih. — Novo železniško postajališče nameravajo napraviti na progi Trbiž-Ljubljana med Kranjsko goro in Dovjnu. — Tulcev je prišlo v Ljubljano meseca avgusta letos 8528, 837 več kakor lani istega meseca. — 1500 kron državne podpore je dovoljene pogorelcem v Tomačevem. — V Selnici ob Muri, župnija St. Ilj v Slovenskih goricah so dne 29. m. m. pri občinskih volitvah zmagali Slovenci v vseh treh razredih. — Bolnišnico usmiljenih bratov za Spodnji Stajer zgrade v Zalcu v Savinjski dolini. — Posebne šole za izobrazbo računskih podčastnikov namerava leta 1913. ustanoviti naše vojno ministrstvo. — Pri letošnjih velikih vojaških vajah na Notranjem, katerih se je osebno udeležil tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand, je zmagala armada Ljubljana-Gorica. Ob vajah so padli trije ostri strelji, radi katerih se sedaj vrši preiskava. — Pri cesarskih vojaških vajah v Oerkenyu na Ogrskem je vihar nenadoma dvignil kvišku vojaški zrakoplov, ki so ga držali vojak; nekaj topničarjev je še o pravem času spustilo vrvi, tri topničarje pa je zrakoplov dvignil več sto metrov visoko in so vse tri kasneje našli mrtve na tleh. — Umrli so: v Ljubljani 63 letni profesor Martin Karlin, brat tržaškega škofa dr. Karlina; v Kamnigori 60 letni posestnik in krčmar Valentin Bohinc, bivši župan; na Raki trgovčeva soproga Marija Bon; dr. Hudnik, bivši ljubljanski odvetnik, ki je bil radi poma v »Glavni posojilnici v Ljubljani« obsojen na tri leta ječe, a je bil nedavno od cesarja pomiloščen, je dne 1. t. m. umrl na domu svoje soproge v Postojni. Ko je on umiral, so nesli k pogrebu njegovo najstarejšo hčerko, Zdenko, ki je umrla na operaciji; v Vilešu v Furlaniji dr. Josip Gasparini, vpojojeni sodnik in kazenski zagovornik. — Utonila je v Idriji 73-letna vdova Marija Koder. — Nemški cesar Viljem se mudi v Švici, ker zlasti proučuje milico; udeležil se je velikih vojaških vaj. — Vlak je povozil v Bridgeportu, O. (Amerika) 17 letno Slovenko Heleno Kocjančič, roj. Gorše, doma iz Zapudja pri Črnomlju, ko je šla po opravih na trg; poročena je bila šele tri mesece. — Osem milijonov je zapustil v Ameriki umrl Janek Aigner, doma iz Kleinkirchheima na Koroškem. Bliznjih sorodnikov-dedičev ni. — Panamski prekop bo po zatrdilu inženirjev dograjen leta 1913. — Morski motor, ki ga bodo gonili morski valovi in bo proizvajal 150 konjskih sil, postavljajo v San Reou. Iznašel ga je laški polkovnik Ravelli v Milanu. — Potopil se je danski parnik »Kursk« ob nizozemski obali; utonila je posadka 20 mož. — Silne povodnje so nastopile v Bukovini, kjer je 36 ur zdržema deževalo; reki Prut in Seret sta izstopili, na stotine rodbin je brez strehe, škoda je ogromna. — Zgorelo je v Osijeku skladišče paromlina »Union«; škoda 150.000 kron je zavarovalnino pokrita. — Strašna rudniška nesreča se je pripetila v rudnikih La Clarence na Francoskem; vneli so se plini ter je ob tem našlo smrti nad 70 rudarjev. — Kolera hudo razsaja v Damasku.

Godovi prihodnjega tedna.

8. nedelja, 15. pobnik. Mali smaren.
9. ponedeljek. Korbinijan, škof.
10. torek. Nikolaj Toled.
11. sredo. Prot in Hiac.
12. četrtek. Macedonij, škof.
13. petek. Virgilij, muč.
14. sobota. Povišanje sv. križa.

Idrijske novice.

i O priliki bivanja ministra za javna dela v Idriji pisali so precej nemški časniki. Med drugim so tudi prinesli novico, da so svoj čas prodajali rudnik

za 2 milijona. To so posneli tudi slovenski listi. Ker je stvar že nekako zastarela in se deloma pozabila, ne bo škodilo, ako zadevo pojasnimo, kako je bila v resnici. Po denarnem polomu leta 1873 je bila država zelo v stiskah. Da bi prišla do gotovine in na videz ohranila ravnotežje in ugled, je hotela prodati nekaj svojih posestev, med njimi je bil tudi idrijski rudnik. Judovska družba je ponudila zanj 10 milijonov s pripombo, da plača vsako leto po 1 milijon, brez kakih obresti. Država pa je hotela vso vsoto takoj, kajti njej je manjkalo denarja. Ko so se o tem pogajanja vršila, se je o tem zvedelo tudi na Kranjsko. Bivši kustos ljubljanskega muzeja Karol Dežman, rojen Idriječan, se je najbolj potegoval za svoje rojstno mesto. On takrat še ni bil predsedal in je bil ognjevit in navdušen Slovenec. Podal se je na Dunaj in tam na raznih mestih kazal, koliko oškodujejo s tem državo in mesto Idrijo, ako se kupčija sklene. Ako družba brezobzirno kopa v jami in le gleda, kako bi največ izropala iz nje, lahko vsako leto dobi milijon. Tako bode družba v desetih letih iz dobička pri rudniku plačala ves rudnik in po desetih letih ga dobila zastonj. Torej bo ona naredila fulminanten kšeft. Ne ve se pa, kako bode potem z rudnikom. Ako ga bodo oropali in najbolj bogate kraje v jami izkopali, najbrž v nekaj letih delo kar preneha. Družba v zubo gotovo ne bo delala, še manj se bo ozirala na trpina rudarja, ki je s tem zgubil svoj zaslužek. Država zelo umazano ravna s podjetjem, katero jej je toliko let dobiček dajalo. Pravijo, da je Dežman ves razburjen udaril ob mizo pri ministrstvu, ko ga niso hoteli precej ubogati. Pridobil je bil sekciji načelnika Schrockingerja, da se je kupčija razdrila, ker družba ni imela 10 milijonov v gotovini in ministrstvo ni hotelo odnehati. Rudarji so se takrat Dežmanu in Schrockingerju pismeno zahvalili; v lepi nemščini je sestavil zahvalnico prejšnji nadpaznik Fr. Gostiša. Pripomogel je k vsej akciji tudi pokojni Valentin Treven, ki je nagovarjal svojega prijatelja Bleiweisa, naj dežela kupi rudnik. S tem dobi vir dohodkov, ki bodo posojilo kmalu amortizirali. Ministrstvo je bilo tako v zadregi, ali naj se pogaja z deželo ali privatno družbo in v tisti negotovosti je udaril Dežman in ohranil rudnik.

Tržiške novice.

t »Elizabeta, grofica Turinška«, je naslov igri, ki jo uprizori ženski odsek društva sv. Jožefa jutri zvečer ob pol osmih v društveni dvorani. Petdejanjska igra je ena najbolj ganljivih in krasnih, zato se je nadejati obilne udeležbe. Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 h, tretje vrste 60 h, stojišča 40 h.

t Nemško šolo bodo pričeli v kratkem graditi in sicer na vrtu g. tovarnarja Goecken, katerega so morali Nemci dovolj drago plačati. Odpreti nameravajo polagoma štirirazrednico, akoravno nimajo toliko nemških otrok, da bi mogli z njimi napolniti en razred. — Stariši, pošiljajte svoje otroke v domačo štirirazrednico. Tu se nauče slovenskega in nemškega jezika, dočim se morajo v nemški šoli otroci silno mučiti z jezikom, ki jim je neznani, materine slovenske besede pa tu ne čujejo.

t Jugoslovanska strokovna zveza je priredila preteklo nedeljo v prosto-

rih g. Rudolfa Simončiča dobro obiskano veselico, na kateri je svirala tržaška društvena godba in peli domači društveni pevci.

t Prememba posesti. Hišo g. sodnega svetnika Stare, vulgo Kališnikovo, je kupila gospa Antonija Mali, ki je imela že dosedaj gostilno v njej, za 35 tisoč kron. — Sobotni »Slovenec« je pomotoma naznanil, da je bila prodana Hladnikova hiša za 14.800 K, v resnici je stala le 14.500 K.

t Raznotero. Nogo si je zlomil, ko se je vozil na malem vozu desetletni Andrej Jeglič. Morali so ga prepeljati v bolnišnico. — Volite predsedstva krajnega šolskega sveta se je vršila včeraj v petek ob 2. uri popoldne. Izvoljena sta bila za predsednika g. župnik Jožef Potokar, za podpredsednika gospod nadučitelj in šolski vodja Ferdinand Kalinger. S tem je prešlo zadnje važno zastopstvo, ki so je imeli Nemci v slovenske roke. Nek iz Celovca ubegli kaznenec je vlomil v bar. Bornovo lovsko kočjo in hotel odnesti iz nje mnogo predmetov, ki je imel že zavite. V kočjo prišel lovca ga je zasačil in prijel. Orožniki so ga prepeljali v tržaški zapor.

t Srečke »Slovenske Straže« se bodo dobivale v trgovini gospe Iv. Mally, v društvu sv. Jožefa in v Marijini dekliski družbi. Srečka stane samo 1 K. Z ozirom na koristno narodno stvar in tudi na praktične, dragocene dobiteke jih pridno kupujmo.

Evharistični kongres.

Koliko bo slovenskih udeležencev? Kranjcev 1500, Štajercev 1200, Goričanov 482, Korošcev 403, Tržačanov 210. Skupaj 3800. Tudi nekaj beneških Slovencev se bo udeležilo, ki se bodo pridružili Goričanom. Dosti častna udeležba!

Pristopnice in legitimacije za ljubljansko škofijo so z današnjim dnem razposlane. Včeraj ni bilo mogoče vsega dela obvladati. Tukajšnji odbor je imel zaradi dunajske počasnosti in nereda zadnje dneve ogromno težko delo in ga bo imel še, ker je treba vse šele zadnji trenotek storiti ali niti zadnje ni mogoče. On je storil, kar je mogel; zato odklanja vsako odgovornost če ne bo kaj v redu. — Kdor pristopnice še ni prejel, naj (ako niso na pošti) reklamira. V toliki naglici in pri tolikem številu se lahko kaj zgreši.

Posebni vlak odide iz Ljubljane v sredo, dne 11. septembra, ob 8. uri 20 minut zjutraj. Ustavljaj se bode na vsch postajah do Zidanega mostu in sprejemal udeležence kongresa; in sicer pride v Zalog ob 8. uri 31 min., Laze 8. uri 41 min., Kresnice 8. uri 52 min., Litija 9. uri 3 min., Sava 9. uri 13 min., Zagorje 9. uri 25 min., Trbovlje 9. uri 35 min., Zidan most 9. uri 53 min. Na Dunaj pride ob 7. uri 20 minut zvečer. — Povrne se z Dunaja 15. septembra ob 7. uri 25 minut zvečer in pride na Zidani most ob 4. uri 4 min., v Trbovlje 4. uri 24 min., Zagorje 4. uri 35 min., Sava 4. uri 47 min., Litija 4. uri 57 min., Kresnice 5. uri 7 min., Laze 5. uri 19 min., Zalog 5. uri 29 min., Ljubljana 5. uri 40 minut. — Tjagrede bo vlak stal v Gradcu 1 uro (od 1. ure 18 min. do 2. ure 12 minut) zaradi kosila. Vsi, ki želijo ondi obedovati v gostilni, naj nemudoma sporoče odboru, da zanje kosilo naroči. — Oni, ki se vozite z

navadnimi vlaki, pazite dobro na legitimacije, da boste mogli tudi nazajgrede dobiti znižano voznino!

O stanovanjih ne moremo nič drugega povedati, kakor kar je bilo v včerajšnjem »Slovenec«. Če dobimo še te dni naslove — za kar smo opetovano prosili s pismi, brzojavkami in osebnim posredovanjem, pa doslej zastoj — jih bomo, kolikor mogoče, doposlali na dom, ostale pa razdeljevali med vožnjo v skupnem vlaku. Drugi naj se ravnaajo po tem, kar je bilo včeraj povedano. Prosimo nujno gospode duhovnike in druge, ki imajo zastopstvo za svojo župnijo, naj skrbijo, da odboru oziroma njega pooblaščenca vročijo ali pred odhodom v Ljubljani, ali v vlaku, ali vsaj na Dunaju vsoto à 10 K za vsakega, ki ima skupno stanovanje in skupno hrano.

Definitiven razpored slovenskih prireditvev na Dunaju.

Prostor: Frančiškanska cerkev v I. okraju.

Četrtek, 12. septembra, ob 6. zjutraj govori dr. Andrej Karlin, škof tržaško-koprski: »Evharistija središče krščanske družine«. Pontifikalna sveta maša. — Ob 6. zvečer: Janez Ev. Kalan: »Kaj vidi Jezus iz tabernakelja po naši domovini?« Litanije z blagoslovom ima dr. Jožef Srebrnič.

Petek, 13. septembra, ob 6. zjutraj: Dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškof ljubljanski: »Evharistija in mladina«. Pontifikalna sveta maša. — Ob 6. zvečer: kanonik dr. Josip Gruden: »Socialni pomen Evharistije«. Litanije z blagoslovom č. g. kanonik Jožef Majcen.

Sobota, 14. septembra, ob 6. zjutraj: Dr. Mihael Napotnik, knezoškof lavantinski: »Kako povzdigniti češčenje sv. Rešnjega Telesa med Slovenci?« Pontifikalna sveta maša. — Ob 6. zvečer: profesor dr. Ant. Medved: »Izobraženstvo in Evharistija«. Litanije z blagoslovom: prelat dr. Martin Ehrlich.

V nedeljo, 15. septembra, ob pol 6.: Dr. Frančišek Borgia Sedej, nadškof gorški: »Izpričevanje sv. Evharistije v javnem življenju«. Pontifikalna sv. maša. — Popoldne ob 5.: sklep; govori kaplan Ivan Hornböck. Blagoslov in zahvalna pesem: stolni dekan Matija Kolar.

Asistira vsakokrat, dopoldne kakor popoldne, duhovščina iste škofije, katere je celebrant; zato naj se zbere vselej pravočasno in v zadostnem številu v zakristiji.

Za maševanje je nam odločenih v frančiškanski cerkvi 6 oltarjev; trije pa domačim patrom in gostom, ki bodo stanovali v samostanu. — Onim duhovnikom, ki so se za to priglasili in plačali za vsak dan takso à 50 vin., je odbor preskrbel pravico maševanja; drugi si jo morajo sami iskati. S takso 50 vin. na dan je plačano vse: strežnik, cerkvenik, vino. — Vsak duhovnik naj vzame s seboj svoj purifikatorij in humerale; pa celebret zahteva, jo, kateri se niso prej priglasili; pa mogoče se bo brez njega tudi izhajalo, vsaj v frančiškanski cerkvi ga ne bo treba. Koretelj pa v tem slučaju, če se želi udeležiti procesije pri duhovski skupini; če pa pri slovenski, zadostuje navadna obleka.

Vernikom se priporoča med kongresom pogostno sveto obhajilo. Spo-

»S kom se vozite?« je vprašal.

»Z železnico!«

Praded je stmel vame začudeno. Bilo mu je očitno ravnotoliko jasno kot prej. »Kaj pa je to?« je poizvedoval. Pojasnil sem mu, kolikor sem mogel.

»To pa gotovo ni prijetno!« je menil nato. »To mi pa ne ugaja! Vesel sem, da mi ni treba več živeti na svetu! To so popolnoma poganske navade, to!« je vzrotil.

»Ja, praded, imamo še mnogo takih novih iznajdb, ki bi se jim čudili!« sem rekel. »Na primer električno luč! Le pogledjte!« Vstal sem in zavrtel gumb. »Tako! Ena, dve, tri!« Svetilka, ki je visela nad mizo, je zazarela.

»Jezus! Marija in Jožef! Ali si obseden?!« Starec je skočil prestrašen s stola kvišku.

»Nikakor ne. To je zelo udobna naprava, ki se jo dobi skoro v vseh hišah.«

»Pihni luč! Pihni!« je ukazal in začel pihati na vso moč proti žarnici. »To je pa salemska luč, to!« je zabavljaj, ko sem električni tok zaprl.

»Toda zelo pripravna. In sedaj ni treba nobenih svetilk več snaziti!« je rekla moja žena.

»Ampak dandanašnje babnice morajo biti pa zelo lenete!« je menil moj praded in, zrl na mojo ženo z neprikritim zaničevanjem.

»Da, praded, imamo pa še druge stvari, sem mu pripovedoval. »Električne železnice!«

»Kakšne so pa te?« je vprašal z zanimanjem.

»To so veliki vozovi, s katerimi se vozijo ljudje, ako hočejo priti kam po mestu. Ti vozovi pa nimajo nobenih konj.«

»Ali ne znajo dandanes ljudje nič več hoditi?« je vprašal.

»Seveda znajo hoditi, toda z voznjo gre hitreje!«

»Lena tolpa ste vsi skupaj!« se je razjezel praded. »Nič niste vredni. Nič ne delate, samo okoli se vozite! Za moje dni ni bilo tega, da bi se kdo ob delavnikih okoli vozil! Tega bi se vsakdo sramoval!«

Pojasnil sem mu, kolikor je bilo mogoče, da zahteva današnji promet te ugodnosti. Starec pa tega na noben način ni hotel uvideti ter se je še bolj razjezel, ko sem mu povedal, da vozi taka »vražja železnica« tudi po ljubljanskih cestah.

»O, kje so stari dobri časi!« je vzdihnil. »Saj dandanes ljudje nikoli življenja varni niso!«

Opisoval sem mu v živih barvah današnji promet na cestah, ljudi na kolesih, motorje, avtomobile itd.

Starec me je poslušal z odprtimi usti. Potem pa je menil: »Ti, poba!

Ali pa je vse, kar mi tukaj pripoveduješ, tudi res?«

»Seveda!«

»To mi moraš dokazati!« je vpil.

»Z veseljem!« sem se zasmejal.

»Jaz se ne pustim od takega ušivca ineti za norca!« je vpil starec. »Jaz sem pošten kmet! Noben pisatelj! Siva mala očesa pradedu so se iskrla jeze.

»Pojdite z mano v mesto, da se boste lahko sami prepričali!« sem ga pozval.

»Da, da, saj grem!« je vpil. »Toda to ti povem: Ako si me nalagal, potem ti bom dal par takih, da boš videl sedem solnc na nebu!«

»Papa, ne idi s hudim možem!« je pričela jokati moja mala.

»Zakaj se pa kremži dekle?« je vprašal nekoliko milejše.

»Boji se!«

»Ali ne zna reči tebi oče?« je začel kritikovati znova.

»Ona pravi papa! Je enoinisto!« odgovorila je moja žena energično.

»Naa! To ni enoinisto!«

Naenkrat se je začul rezek glas zvonca pri telefonu. »Kaj pa je sedaj to?« je vprašal praded prestrašen.

»Telefon!« Šel sem k aparatu, da bi čul, kaj je. »Halo!« sem dejal.

Praded se je tudi dvignil ter se postavil tesno poleg mene.

»Ali hočete tudi vi poslušati?« sem ga vprašal in mu dal slušalo, ki ga je krčevito obdržal v roki.

»Tako morate storiti!« je zašepetala moja žena ter mu dvignila roko s slušalom k ušesu. »Sedaj boste slišali vse, kar se bo govorilo.«

Starec je napravil slovesen obraz in bila ga je sama pazljivost.

Ko sem bil pri koncu, je menil:

»Kdo pa je sedaj tu govoril?«

»Neki moj znanec v Trstu!« sem odgovoril.

»In to naj jaz verjamem?« je vprašal s skrivnostnim mirom.

»Seveda!«

»Vprašam te, kdo je tu govoril!« Starec se mi je vedno bolj bližal. Jaz sem se mu umikal vedno bolj nazaj. Končno me je spravil čisto do stene, tako da nisem imel nobenega izhoda več. Nelka je tulila. Situacija je bila zelo neprijetna.

»Nek gospod v Trstu!« sem odgovoril. »To je pač tudi nova iznajdba!«

»Jaz ti bom že dal tvoje nove iznajdbe!« je vpil praded ter mi molil pest pred nos. Močna pest. Koščena in žilava. Čutil nisem niti najmanjše potrebe, da bi se z njo natančneje seznanil. »Vi ste vsi lažnjiva tolpa, nesramna!« Postajal je vedno bolj divji.

Moja žena je skušala zadržati mu roke. Odtrgal se je divji od nje. Nelka

ved pa je najbolje, da jo opravijo že doma. Vendar se bo na Dunaju tudi spovedovalo. Prosimone one gg. duhovnike in redovnike, ki bi bili pripravljeni spovedovati, da bi se hoteli prigrasiti ali že doma, ali med vožnjo v vlaku ali na Dunaju v frančiškanski zakristiji. Spovednic je kakih deset. Jurisdikcija je nepotrebna; saj se poznamo. — Priporočila se tudi, da bi vzeli s seboj »Večno molitev«, iz katere se bo lahko skupno molilo; če bodo pri volji, tudi enkrat ponoči (med petkom in soboto).

V petek, 13. septembra na Dunaju ni posta. — V nedeljo, 15., pa sveta maša, ki jo bo imel kardinal-legat na koncu procesije vrh portala v cesarski dvor, velja za nedeljsko mašo, za vse one, ki bodo pri procesiji, ali v špalirju, četudi zelo oddaljeni od oltarja. Zato se bodo dajala pri glavnih delih znamenja.

Odbor (vseslovenski) se shaja pred vsakokratno božjo službo v zakristiji na potreben posvet; tam naj se tudi oglasi, kdor ima kako željo.

Lajiki morejo priti tudi do besede. V cerkvi to ni mogoče, zato smo dolgo iskali kake dvorane. Dobili smo jo le po ovinkih: lepo in veliko dvorano rokodelskega društva v VI. okraju, Gumpendorferstrasse št. 39 (Gesellenhaus). Tam bodo vse dni dopoldne in popoldne skioptična evharistična predavanja v raznih jezikih. Mi smo dobili petek dopoldne. Predavanje se prične ob pol devetih zjutraj, trajalo bo približno eno uro. Slike so v resnici krasne in zanimive; med njimi tudi naše Brezje, ki ga imenuje predavanje kraj največjih evharističnih čudežev v Avstriji, prvi za Lurdom. Za predavanje je treba plačati vstopnino. In sicer fotelj 4 K, I. vrste à 2 K, II. vrste à 1 K, stojišča (ki jih je pa malo) à 50 vin. Karte se bodo dobile v frančiškanski zakristiji že v četrtek zjutraj in popoldne ter v petek zjutraj, potem pa pri kasi v hiši sami. — Na ta način pa pridemo do dvorane. Ker potem je celo dopoldne dvorana naša. Ondi imamo **svoje zborovanje** po sledečem razporedu:

Otvori in predseduje dr. Janko Brejc.

Katoliški lajik in praktično krščanstvo, govori g. Jožef Cizel, gimnazijski profesor v Gorici.

»Naša javnost in presveta Evharistija«, dr. Fr. Jankovič, deželnega glavarja namestnik za Štajersko.

Debata, predlogi, prost razgovor.

Vstop imajo le tisti, ki plačajo vstopnino za skioptično predavanje, naj so že pri predavanju ali pridejo šele pozneje. **Nujno prosimo vse premožnejše naše udeležence, zlasti vse naše izobraženstvo, da se tega zborovanja (in predavanja) udeležijo.** Tu je edini prostor in čas, ko se lahko kaj razgovorimo.

V soboto zvečer napravi »Straža« pozdravni večer v V. okraju, Schlossgasse 5.

Procesija bo urejena tako, da bodo Slovenci skupaj, in sicer v temle redu: Štajersko, Koroško, Kranjsko, Goriško. Trst bo nastopil zase kot celota takoj za nami. Orli tvorijo svojo skupino, ki bo imela svoje mesto med Korošci in Kranjci. Zbirališče za vse pred frančiškansko cerkvijo točno ob pol 8. uri zjutraj. — Med procesijo se bo za potrebo smelo jesti, in se priporočila, da bi vzeli nekoliko jedila s seboj;

dobila se bodo pa tudi okrepčila na prodaj.

Zenstvo bo med procesijo postavljeno v špalir po Ringu. Zbirališče je v Stadtparku in sicer Spielplatz im Kinderparke. Tam se postavijo ženske med 10. in pol 11. uro v red po osem v eni vrsti in odkorakajo med pol 11. in 11. uro na Kaiser Wilhelmsring, kjer se postavijo na predmestni (zunanj) strani v špalir med Johannesgasse in Weihburggasse.

Ker nas je dunajski odbor tako dolgo zadrževal, bo treba marsikaj šele v zadnjem hipu urediti, kolikor se bo dalo. Med te stvari spada tudi določitev vodnikov po Dunaju. Vsako skupno stanovanje bo tvorilo eno skupino, ki bo imela svojega vodnika. (Le da bo treba ženske, ki bodo po stanovanjih ločene od moških, pri razgledovanju moškim pridružiti.) Ker pa danes še ne vemo, koliko bo skupnih stanovanj, tudi ne vemo, koliko bo treba vodnikov. In kje vodnike dobiti? Dunajski odbor je obljubil, da jih bo on preskrbel, seveda nemški govoreče; poleg njih bi bilo treba pri vsaki skupini enega tolmača. Toda jako dvomimo po sedanjih skušnjah, da bi odbor mogel to obljubo izpolniti. Zato se bodo morali dobiti vodniki med nami samimi. In sicer najprej oni, ki Dunaj že poznajo; potem so pa zato sposobni tudi izobraženci, ki bodo prvič na Dunaju. Medtem ko si znamenitosti dunajske sami ogledujejo, lahko služijo za vodnika eni skupini. Razlaganja ne bo treba in ne mogoče mnogo; dosti, da vidijo. Svetujemo pa takim, da imajo natančnejši načrt mesta pri sebi in da Dunaj že doma po potnih knjigah malo prestudirajo. **Nujno prosimo, naj bi se dobili in prijavili postrežljivi in požrtvovalni gosposke, ki bi hoteli prevzeti službo vodnikov.** Priglasijo naj se že v Ljubljani ali med vožnjo v vlaku.

Ko pride skupni vlak na dunajski kolodvor, naj množica počaka — ali v vestibulu ali pred kolodvorom, kakor bo kazalo — da se jim razdele stanovanja. Moški bodo stanovali posebe, ženske posebe. Ljudje enega kraja in enega spola naj stopijo bolj skupaj, da jih bo lažje hitreje oddeliti.

One naše rojake pa, ki bodo že prej na Dunaju in so pripravljeni nekoliko časa darovati bližnjemu, prosimo, naj pridejo v sredo zjutraj ob 8. v spovedno kapelo frančiškanske cerkve (na levi strani cerkve). Ondi bo razgovor, kako naše zvečer došle rojake kar najhitreje spraviti na stanovanja. Isto prosimo člane dunajske »Straže«, kateri imajo zvečer čas pomagati pri razdelitvi stanovanj. — Isto prosimo tudi za dohod koroških Slovencev.

Slovenski udeleženci Koroške, Goriške in Kranjske bodo imeli poleg kongresnih še posebne znake, narodne trobojne trakove. Ti se bodo prodajali v vlaku po 20 v. Štajerci imajo svoje posebne znake.

Priporočila se najtopleje narodna naša. Dunajski odbor sam to želi, da se razni narodi pokažejo v svojih posebnih nošah.

Priporočajo tudi zastave, katerim jih je mogoče nositi.

Napraviti smo dali tudi slovenske evharistične razglednice, ki se bodo prodajale na Dunaju. Razglednice so v resnici lepe. Priporočamo, da bi naši rojaki kupovali predvsem te.

Prva pevska skušnja bo pred odhodom na Dunaj v Ljubljani, dne 10. septembra, ob pol 7. zvečer v Alojzišču (v prostorih orglarske šole, II. nadstropje). Razun »Cecilije«, »Slava Jezusu«, naj pevci in pevke vzamejo seboj tudi Spindlerjevo »Ljudsko pesmarico«. Kdor količaj more, naj se te pevske vaje udeleži! Kdor namerava sodelovati pri našem pevskem zboru, a se še ni prijavil, naj to nemudoma stori!

× × ×

Razpored pri procesiji v glavnih potezah bo tak:

1. Dunajska društva in družbe.
2. Inozemstvo.
3. Avstrijske dežele; med njimi mi. Glede procesije smo dobili danes z Dunaja: **Slovenci bodo šli v procesiji kot posebna skupina** in sicer v sledečem redu: škofija lavantinska, koroški Slovenci, škofija ljubljanska, goriški Slovenci.
4. Nižje-Avstrijsko in Dunaj.
5. Duhovščina z Najsvetjšim.
6. Cesarski gala-sprevod.

Za procesijo gredo samo moški, in sicer po 16 v eni vrsti. Ves sprevod bo dolg tri ure; cesarski sam blizu dveh kilometrov.

Najsvetejše v monštranci bodo vozili v prekrasnem vozu, v katerem bo stala klečala kardinala: papežev delegat in dunajski nadškof.

Cerkvena slavnost, kakršne zgodovina cerkvena ne pomni ...

Glasba.

Jakob Aljaž: Šest zborov (štirje mešani in dva moška). VIII. zvezek. Besede S. Gregorčičeve. Cena 60 vinarjev. Založil skladatelj, ki daruje ves dobiček škofovim zavodom sv. Stanislava. Tiskala Zadruga tiskarna v Ljubljani. Kakor prvih sedem zvezkov, budo gotovo tudi osmi zvezek z veseljem pozdravila naša pevska društva. Dosedanje Aljaževe skladbe so se ne le zaradi lepe melodioznosti, temveč tudi zaradi lepega Gregorčičevega besedila zelo priljubile zlasti pevskim društvom po deželi. Da je tudi osmi zvezek vreden vsega priporočila, razvidimo iz strokovne ocene, ki jo je gosp. Stanko Premrl priobčil v zadnji številki »Cerkvenega glasbenika«. Tamkaj beremo med drugim: »Aljaž zлага v svojem slogu: preprosto, lahko, a vendar z občutkom in potrebnim poudarkom. Vseskozi zdrava hrana, ki jo zlasti našim zborom po deželi prav toplo priporočamo. Najlepši zbor v tej zbirki je pač šesti: Kmetški hiši, posvečen prevzvišenemu knezu in škofu dr. A. B. Gregliču. — Ta zvezek prinaša tudi S. Gregorčičevo in in J. Aljažovo sliko.« — Pevski zbori, sezite urno tudi po tem osmem zvezku, in to tem rajši, ker je čisti dobiček oddan v plemenit namen. Dobi se ta zvezek — kakor tudi vsi prejšnji — v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Tožba Kolinske proti Francku.

Zadnje čase se je pričela od strani tovarne za cikorijo »Franck« reklama, kakršna bi v nemški državi ne bila mogoča, proti kateri pa nam avstrijska zakonodaja ne daje pravega varstva.

Tako je v začetku junija hodil uslužbenec Franckove tovarne, Lj. Černelič, po moravški okolici od hiše do

hiše ter agitiral in delal reklamo za izdelke Franckove tovarne in zabavljal nad izdelki Kolinske.

Prišel je v Moravče dne 1. junija in ostal tam do 5. junija. Celih pet dni je vestno porabil, izvršujoč nalogo, ki mu jo je poverila njegova tvrdka. Obiskal je vsako hišo in pri vstopu v hišo vseh vprašal, kakšno cikorijo rabijo. Ako je dobil odgovor, da rabijo Franckovo cikorijo, je izrekel le svojo pohvalo in priporočil, naj pri tej ostanejo. Ako pa se mu je odgovorilo, da rabijo cikorijo iz Kolinske tovarne, tedaj je pričel takoj prigovarjati, da izdelki Kolinske niso nič vredni, da po nepotrebnem denar ven mečejo, koliko da lahko prihranijo na leto samo pri cikoriji, ako rabijo Franckovo mesto Kolinske itd.

Da bi ljudi prepričal o resničnosti svojih trditve, je začel tudi kuhati Franckovo in Kolinsko cikorijo in jo potem primerjal ter skušal ljudi prepričati, da je Franckova res boljša. Franckovo je imel s seboj in jo je dobival v zabojčkih poste restante direktno od firme, dočim je Kolinsko zahteval od strank, ako mu je pa niso te hotele dati, je kuhal tudi svojo, ki jo je kupil v prodajalni.

Po nekaterih hišah je bil njegov nastop ne le vsiljiv, ampak naravnost nasilen, kar je umeti, ako se uvažuje, da je imel po njegovi lastni izjavi od svoje tvrdke nalogo, da gre v vsako hišo in toliko časa prigovarja, da dobí prepričanje, da se v tisti hiši ne bo več rabila Kolinska, ampak samo Franckova cikorija.

Dne 4. junija 1912 okrog poldan je prišel obtoženec v delavnico Jožefa Okorna v Terznu št. 58, pri Moravčah. Vprašal je imenovanega ter njegovo hčer, kakšno cikorijo imajo. Ko mu je nato Okorn odgovoril, da Kolinsko, je rekel obtoženec:

»Ta ni za nič! Ta je tako grenka! Naša (Franckova) je za polovico boljša, pogledajte, koliko denarja po nepotrebnem ven zmečete!«

Isti dan je prišel obtoženec tudi v hišo I. Kračana, posestnika in čevljarja v Terznu št. 27. Po običajnem uvodu, ko mu je Ana Kračan na njegovo vprašanje povedala, da rabijo Kolinsko cikorijo, je pričel obtoženec hvaliti Franckovo in še pripomnil: »Koliko denarja ste že za sladkor zavrgli, ker je Franckova v primeri s Kolinsko veliko slajša!«

Nato je pričel kuhati Franckovo in Kolinsko, vsako zase in dal obojno pokusiti. Ko je Ana Kračan le bolj iz uslužnosti pripomnila, da je Franckova res slajša, ji je pričel obtoženec prigovarjati, da mora samo Franckovo rabiti.

Dne 5. junija je bil obtoženec v hiši g. Fran Orehka v Moravčah. Ko je na njegovo vprašanje, čegavo cikorijo rabijo, odgovorila gdčna Bela Orehkova, da rabijo Kolinsko, je zahteval, naj mu jo prinese. Skuhal je nato Kolinsko in Franckovo in skušal gdčno Belo Orehkovo, kakor tudi druge domače ljudi prepričati, da je Franckova boljša od Kolinske ter zatrjeval, da kdor Kolinsko rabi, po nepotrebnem denar ven meče.

Isto, kakor pri Okornu, Kračanu in Orehku je ponavljal obtoženec tudi pri g. Tomanu, kjer je tudi povedal, da ima od Franckove tovarne nalogo, da gre v

je kričala na vso moč. Skušal sem priti od stene proč. Zaman.

»Vi ste vsi obsedeni od vraga in v zvezi s peklom!« je vpil name.

»Sedaj imam pa že zadosti!« zavpil sem jezen. »Vun, tam so vrata!« »Kaaaj?! Svojega pradedu boš ven metal!« je rjovel. »Ali je to spoštovanje! Ti smrkvoci!« Zagrabil je za stol ter ga zavihel grozeče nad mojo glavo.

Bal sem se, da mi vsak trenutek razbije z njim glavo. Dihal sem težko. Strah me je obhajal vedno večji. Mrzel pot mi je stal na čelu. Hotel sem ga obrisati, toda nisem se mogel ganiti. Preblizu je stal razjarjeni starec.

Tu sem začutil, da pleza nekaj po meni. Majhen, hladen predmet je brskal okoli po mojem obrazu in se dotaknil nato mojih ustnic.

»Ali boš še dolgo spal, papa?« me je vprašal čist srebrn glasek. Jaz sem torej spal. Hvala Bogu! To so bile le neprijetne sanje. Zbudila me je moja hčerka. »Ti imaš pa divji obraz, kadar spiš!« je rekla.

Poljubil sem jo in jo dvignil v naročje. »Ali sem res tako divje zgledal?« sem vprašal.

»Zelo divje!« je pritrdila.

No, končno sem imel dovolj vzroka. Zanimanje za mojega pradedu se je od onega časa precej zmanjšalo. Tudi v bdečem stanju se ne morem zne-

biti misli, da bi ne našla pravega umevanja drug za drugega.

En pugovor iz gespudam žepanam pu ukancah.

»O, Buh jh žiu, gespud žepan! A sa že nazaj iz ukanc?« prašu sm te dni gespuda dohtar Taučarja glih ke je pršo vn ud Buculinita u Štritarju ulc in mou neki koker ene safaladi u pupir zavite.

»Kua pa čma! Iblana je le Iblana. Clouk se tud naveliča kisuga mleka in na pu zrelega sadija, če ga more dan na

dan natepavat. Kulkat sa m prše tkula safaladi na misu; pa, lubček moj, ki jh uš pa dubu na kmeteh.«

»Kaj m na puveja! Tok iz samem kislem mlekan pa iz nazrelem sadjam sa se trahitiral na Gurenjskem? Sevede, tu ni nč za gesposke želodce in jm tud ni pusebn dobr sturl, koker videm.«

»Kuku je tu? A sm shušju?«

»Sevede sa dol uzel; pa še kuku! Sej b jh hmal na spuznou prehla, ke sm jh zagledu. Pa usivel sa tud bl, če se na motem. In tega usega je kriju kisu mlekan pa napu zdrou sadje, prauja?«

»Tist glih na morm rečt, de b biu kisu mlekan pa sadje usega uržah. Jest mislem, de sa ta nar več krive žepanske skrbi, de tku slab vn videm. Sej sm prejšne leta, ke še nism biu žepan, hodu tud na ukance in tud jedu kisu mlekan in sadje, pa me ni nekol nč dol uzel; še pupravu sm se punavad in pukrepčou na ukancah.«

»Eh, iz žepanstvam pa mende tud nimaja Buhve kuku hudh skrbi. Sej tu se ja use lepu samu dela. Jest, pu pravi rečen, na morm zapupast, de b jh žepanstu tku dol nesu. Nej pugledaja gespuda Hribarja! Kul let je biu on iblansk žepan, pa je zmeri dobr vn vidu. Še usak dan bulš, in ke je šou u penzjon, je biu že tak hrust, de ga je blu vesele za pugledat.«

»Kaj ti veš, Pepe! Ti pač tku guva-

riš, koker se zastopeš. Kedr uš ti žepan, uš pa drgač guvuru!«

»Jest scer na vem kuku in kaj; ampak mislem s pač, de tiste dve ure na dan hodet na rotuž sedet, na more bt Buh ve kuku hedu in zavle tega ni treba meude nubenmu skumrat.«

»Dve ure vsak dan hodet na rotuž sedet, prauš, de ni nč hudga? Viš, kuku ti naumen guvariš! Dve ure na rotuže usak dan sedet in trepetat in se bat, de na u pršo ud kašne plati kašn douh nus, tu nisa mačkene souze; tu je hedu hedu. Le puskus enkat, pa uš vidu!«

»Prava reč, če pride douh nus ud kašne plati, koker uni prauja! Gespud Hribar, al pa še preh gespud Grazeli se še zmenila nista za take douge nusove. Za kua b se pa uni!«

»Gespud Grazeli in pa gespud Hribar, tu je neki družga. Te dva gespuda nosta špegle in jima je kašn nus še glih prou pršo. Jest pa na nosm ne cvikarja ne špeglu in m je še prau za prou ta moj nus, ke ga nosm že ud rojstva ukul, čist udveč; tulb bl udveč b m pa biu še le kašn nus, če b m ga puslal ud ulade in zatu se ga bujim in zatu trepetam usak dan pr en glih dve ure na rotuž; in, viš Pepe, tu me dol nese.«

»Pa se takem nusem na morja na kašna viža izugnit?«

»Kuku se uš izugnou? Uradnk t prnese kašna pola za pudpisat; ti še na

vsako hišo in toliko časa prigovarja, da se prepiše, da ne bodo več rabili Kolinske, ampak le edino Frankovo ciklorijo. O tem, v katerih hišah in s kakim uspehom je bil, da mora tudi vsak večer poročati na trvdko.

Navedli smo le nekaj slučajev, katere se je posrečilo Kolinski v naglici zaslediti. Ta igra pa se je ponavljala skozi tedne in menda tudi skozi mesece. Da tak način reklame, oziroma konkurence ni časten in da so očitki, kakor smo jih v posameznih slučajih gori navedli in ki se nanašajo na Kolinsko trvdko, zanjo žaljivi, je gotovo. Tak način reklame, oziroma konkurence je sposoben, da izdelke Kolinske, zlasti pri priprostejšem in manj razsodnem ljudstvu popolnoma izpodrine. Tega pa seveda ista ne more mirno prenašati.

Včeraj, dne 6. t. m. se je vršila pred okrajnim sodiščem na Brdu razprava o obtožbi akcijske družbe Kolinske tovarne za kavine primese proti takozvanemu pojasnjevalcu (Aufklärer), to je uslužbencu tovarne »Franka Sinovi«. Obtoženi Černelič je še mlad fant, star komaj 22 let, menda še ne dolgo nastavljen pri Frankovi tovarni, zato je tudi njegova gorečnost, s katero je agitiral za svojega gospodarja in proti Kolinski tovarni, kolikor toliko razumljiva. Zagovarjal se je, da on ni kriv, ker je izvrševal le nalogo, ki mu jo je poverila Frankova tovarna in zatrdoval, da je edino ta odgovorna, če se njegova reklama ni sukala v pravih mejah. Ker je pač uvidel, da zadene njega zaradi njegove prevelike gorečnosti in agitaciji za Frankovo tovarno občutna kazen, je sprejel pogoje, ki jih je stavil zastopnik Kolinske tovarne (pisarna dr. Pegana) in podpisal sledečo izjavo:

»Podpisani preključujem vsa žaljenja, ki sem jih govoril o Kolinski tovarni za kavine primese kot uslužbeni pojasnjevalec trvdke Frank & Sinovi letošnje leto v začetku junija v okolici Moravč in ta žaljenja obžalujem.

Obenem izjavljam, da so bile moje trditve o izdelkih Kolinske tovarne neosnovane in brez podlage.

Ludovik Černelič se je zavezal v poravnavi pod izvršbo inserirati to izjavo v petih slovenskih listih na lastne stroške ter plačati vse pravdne stroške.

Pripomnimo, da obtoženi Černelič ni mogel navesti nikake priče v svojo razbremenitev in da se je celo zagovarjal, da je taka reklama nekaj čisto navadnega ter da je on postal le nedolžna žrtvica. Na vsak način pa je taka reklama umazana in je uporaba take reklame vse prej kakor priporočljiva za trvdko, ki se je poslužuje.

Končno moramo še pripomniti, da je isti Černelič agitiral za Frankovo kavino primese proti Kolinski tudi z neresnično trditvijo, da je Frankova tovarna tudi slovenska, oziroma slovanška, kar seveda med priprostim ljudstvom kolikor toliko vleče.

Mi z ozirom na gonjo, ki se je uprizorila proti Kolinski tovarni, kakor je deloma razvidno iz tega spisa, Kolinsko tovarno in njene izdelke prav toplo priporočamo vsem slovenskim gospodinjam, ki se bodo gotovo prepričale, da so izdelki te tovarne najboljši.

Jeseniške novice.

J Prireditelj Jeseniškega okrožja Orlov zadnjo nedeljo se je lepo izvršila.

prebereš prou za prou, kua na te pol stuji zapisanga in ti pudpišeš ket žepan. Na, viš, pa je vogn u streh! Čez ene par dni t pa že lohka pride nus ud ulade; ja, nus, pravem, ne nus, kar ceu kupit t pride lohka ud ulade in kam čm iz takmo kupitam! Pa iz enmu nusam b že blu tku al pa tku; al če se nabere več takeh nusou, t nazadne pošleja še plava pola, de lohka tiste nusove iz sojem kupitem ured notr zaviješ, pa greš ud koder s pršou. Viš, tu je tist hudiman, k m usak dan tku greni tiste dve ure, ke jh morm na rotuže presedet.

»A na veja, de je strah na sred votu, ukul kraja ga pa nč ni? Kurajžen more bt en žepan, kurajžen in pukazat more ldm, de je res žepan.

»Aha, ti b m prvošu, de b še jest šou, kene?»

»Kua jm um tu prvošu! En žepan more tku al tku bit, pol je že nazadne use glih, kdu je žepan. Pu pravic rečen, sa m pa uni še use glih ta nar bl h src prrasel, tku de res nimam nubenga uzroka, de b jm prvošu udhodna.

»No, pol je pa prou, če je res tku, kokr prauš; pol m pa pumagi pugruntat kašn sredstu, ke nie u ubvarvu enkat za useli pred dougem nusovem in pred straham, ke ga morm zdej dan na dan na rotuže prestajat.

»Oh, gspud žepan, nč ložiga kokr tu.

»No, Pepe, kar puvej! Če m uš res pumagu iz kašnmu dobrmu svetam, t

Cetudi ni bilo vreme prijazno, vendar se je že dopoldne zbralo lepo število Orlov, ki so skupno odkorakali k sv. maši. Pri sv. maši je svirala društvena godba. Popoldne ob 4. pa je bil javni nastop, ki ga je vodil Zvezni načelnik br. Jeločnik. Telovadba se je lepo izvršila, zlasti je bil vzoren nastop vzorne vrste. Gotovo je, da so bile tudi posamezne hibe pri telovadbi, toda mi moramo upoštevati, da so tu priprosti mladeniči, ki se za vse te nastope morajo pripravljati po svojem trudapolnem delu. Zato pa bratje Orli le s pogumom naprej!

J Laž ne sme imeti dolgih nog. Kakor poroča »Narod«, so gostilničarji gotove vrste vložili pritožbo zoper naše I. delavsko konsumno društvo na c. kr. deželno vlado. Upamo, da te junake še dobimo po imenih v roke, potem jim bo delavstvo že zobe pokazalo.

J Nesreče. Preteklo sredo je na Jesenicah nagloma umrl Jožef Vovk, vlg. Gregorjevec. Zadel ga je srčna kap. Prihitela sta k njemu zdravnik in duhovnik, pa je bilo že prepozno. — V četrtek se je ponesrečil na Plavžu v jami, kjer je kopal ilovico, Pavel Robič, vulgo Konček, 63 let stari posestnik s Hrušice. Padla mu je menda skala na glavo in je obležal na mestu mrtev. Oba pokojnika sta bila rojena leta 1849.

Dnevne novice.

+ Vsak naj nujno opozori svojega znanca in znanko na prvo veliko loterijo »Slovenske Straže«, ki nam nudi prekrasnih dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K. Nagovorite znanca in znanko, naj vam dajo denar za srečke (srečka samo 1 K!), nakar več srečk skupaj naročite pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani! V vsakem kraju pridobite tudi prodajalne za srečke! Naj bino bilo slovenskega kraja, v katerem bino bilo več navdušenih agitatoric in agitatorjev za prodajo srečk! Sveta domovinska stvar, kateri je posvečena loterija »Slovenske Straže«, nas kliče vse na požrtvovalno delo!

+ Za pospeševanje združništva na Kranjskem je storil deželni zbor kranjski v letošnjem zasedanju važne sklepe. Za te sklepe se je zanimala »Splošna zveza kmetijskih zadrug v Avstriji« na Dunaju in se v laskavem pismu zahvalila deželnemu odboru, da se je tako toplo zavzel za pospeševanje kmetijskega združništva na Kranjskem. Kar spozna ta važna korporacija za potrebno in koristno, to napadajo seveda naši liberalci v svoji kratkovidnosti in strankarski nestrpnosti.

+ Kratke spomin imajo gospodje pri »Učiteljskem Tovarišu«. Mi smo te dni, komentirajoč odlok francoske vlade, da se ima francoski učiteljski sindikat zaradi anarhizma, protimilitarizma in protinacionalizma razpustiti, pripomnili, da se je »svojčas tudi »Učit. Tov.« za to zvezo francoskega učiteljstva zelo navduševal. »Učit. Tov.«, ki se lepim manir na noben način ne more navaditi, nas danes zaradi tega psuje s »šufti«. »Šuft« je zelo poceni izraz in se da lahko zapisati, ne bo pa tako lahko utajiti, da je naša trditve bila popolnoma resnična. Dne 19. januarja leta 1912 je namreč »Učiteljski Tovariš« v svoji 3. številki dobesedno priobčil neko »Pomembno izjavo« omenjene

Zveze francoskih učiteljev, ki pozivlja učiteljstvo »na barikade«. Ta oklic je bil brez dvoma skoziinskozi revolucionaren in je tudi eden izmed tistih vzrokov, da je francoska vlada sklenila učiteljsko zvezo razpustiti. »Učit. Tovariš« pa je takrat izjavil, da ta izjava »kaže močnatost in značajnost francoskega učiteljstva«, ter je splošen vtis bil ta, da se z ono izjavo več ali manj strinja, sicer bi jo bil moral saj nekoliko grajati, ne pa celo pohvaliti. Gospodje v »Učiteljski tiskarni« naj blagovolijo pogledati v številko »Učit. T.« dne 19. januarja 1912 in se bodo na svoje oči prepričali, da je bila naša opomba popolnoma utemeljena. Če bodo gospodje to reč še kaj pogrevali, bomo doleteli članek v celoti ponatisnili.

+ V lastni luči. »Dan« je začel pisati vsled tega, ker ga drugod povsod odrijava, mrtvaške liste liberalni stranki. Najprej ga je napisal liberalcem v Radovljici. Pravi, da so »demoralizirani«, da se ne da iz tega »materiala« sploh ničesar napraviti; da je liberalno-nemška zveza sploh napredne krige »demoralizirala«, jih »povladila« in ubila odporno silo. Želje, »da bi vlada zapustila klerikalce in podpirala naprednjake«, imenuje list »napredne politične slabosti« starinov. Med liberalci vlada »lenoba, klečeplazstvo na zgoraj, frakarstvo na spodaj, neizobrazba in čvčkarstvo«. Med radovljiškimi liberalci je veliko »oficielnih naprednjakov«, v resnici so pa »nemurji in silni sebičnejši«, za kandidate imajo ljudi, katerih občevalni jezik je »nemški«, med njimi je tudi dosti »neznačajnih uskokov in kričaskih postavljavcev«. Vse te razmere da oznanjajo radovljiškemu naprednjaštvu smrt brez rešitve. Liberalci prihajajo torej vendar enkrat do spoznanja!

+ Evharistični kongres. Jeruzalemski romarji, ki se udeležijo evharističnega kongresa na Dunaju, se opozarjajo, da vzamejo seboj svetinje iz Jeruzalema, katere si pripno pri procesiji. Udeleženci evharističnega kongresa na Dunaju se opozarjajo na to, da se bodo prodajale na Dunaju krasne slovenske razglednice kot spomin na evharistični kongres. Slika razglednice predstavlja Slovence pri kongresu na Dunaju. Slika je umetniško dovršil prof. Koželj, in je ta po izjavah članov društva za krščansko umetnost ena umetniško najdovršenejših, kar smo jih kdaj imeli Slovenci.

+ Libralno perilo. Dan prinaša že cel teden članke »Nehvalečnost je plačilo sveta«, v katerih po svoje popisuje življenje bivšega dacarja, sedanjega župana I. Koprivca v Zagorju ob Savi. List popisuje, kako se je g. župan ženil, prinaša originalno pismo, razlaga kako je prišel do premoženja, dal svojo dobrotnico g. Medvedovo, ki mu je premoženje dala, pod kuratelo, in druge take stvari iz zasebnega življenja. Kaj posebno žaljivega in neprijetnega ti članki itak ne prinašajo, ampak na vsak način je škandal, da se družinske razmere na tak grd način v javnost prinašajo. Zato je včerajšnji »Narod« to obsodil za »vrhunec umazanosti, umazano žurnalistiko, ki spravlja družinsko zadevo v javnost. »Narod« je to obsodil, s tem pa že tudi obsodil sam sebe, ker ga ni slovenskega lista, ki bi prinesel toliko osebnih napadov, kakor ravno »Narod« sam. Nobena reč ni tako sveta, nobeno življenje tako skrito, da ga »Narod« ne bi pograbil in vrgel na mizo slovenskim liberalcem, ki imajo prav kanibalsko veselje nad takimi stvarmi. Vse farovže je že prebrskal, vse kote poiskal, življenje vsakega bolj znanega delavca za S. L. S. si je prav s povečalnim steklom ogledal in izpostavil javnosti, da bi ga osramotil. Koliko ljudi je že osebno umazal, ogrdil in opljuval. Za marsikakim našim somišljenikom hodi posebno »Slovenski Dom«, kakor pravi turški pes in razlaga, kaj je, pije, dela, govori, kje hodi itd. Liberalci so, kakor se torej vidi, zelo občutljivi in se jim zdi tak boj gnjusen. Bog vé, če jim kdaj na misel pride, da so tudi drugi ljudje na svet, katerih zasebno življenje ne spada v liste, četudi niso liberalni. Kakor bodo liberalni listi prišli do tega prepričanja, takrat jim bomo šele verjeli in prav dali njihovim zgražanjem nad »žurnalistično umazanostjo«.

+ G. Fran Govekar — »klerikalec?« G. Fran Govekar je storil nekaj, za kar bi »Slovenca« napredna javnost obsodila na grmado, ako bi tako pisal o malem bogu naših svobodomiselcev Antonu Aškercu. V »Slovanu« piše g. Fran Govekar svoje spomine o Antonu Aškercu in izreka svoje sodbe. Govekar pravi, da je Aškerc opozarjal na njegovo »oglatost« in »banalnost« in pravi, »da bi se bil Aškerc izognil marsikateremu opravičenemu očitku, če bi bil vsaj moje, sila rahle in skrajno taktne kritike upošteval«. Torej Gove-

kar, nikdar banalni in vedno taktni, bi bil lahko rešil renome Aškercu. Govekar naposled odkrito priznava, da je bil Aškerc »površen«, imel je »salopnost«, »banalnost«, »trivialnost«, »gostobesednost« in »kričavo tendenčnost«. Aškerc »se je zagrizel v neko čudno vsezajljublenost«, bil je »malenkostno pedant«, »svoje glave«, »literaren dogmatik, ki je veroval le še v lastno nezmotljivost«, imel je veselje nad stvarmi, »ki delajo veselje le kakih razvajanih umetnic, ničemer nemu oficirju ali potratnemu kavalirju«. — To je doslej najstrožja kritika o Antonu Aškercu, a mislimo zelo — pravična. Njegov prijatelj, g. Govekar, ga je pač najbolje poznal. In tak mož naj bi bil vzor slovenske mladine?!

— Umrl je dne 6. t. m. vpokojeni župnik Valentin Bergant v zavodu usmiljenih bratov v Kandiji. Pokojnik se je rodil dne 4. februarja 1848 v Repnjah na Gorenjskem. Služboval je kot kaplan v Stopičah, v Črnomlju, v Šmartnem pri Litiji. Mnogo je prestal zlasti v Črnomlju, kjer je za časa njegovega službovanja razsajala huda kolera. Kot župnik je pastiroval nad petnajst let v Brusnicah in enajst let v Mirni peči. Po več kot 34letnem službovanju ga je bolezen prisilila stopiti v stalni pokoj. R. I. P.

— Izkušnje ob vajah graškega armadnega zbora na Kranjskem. Kakor smo že poročali, sta vadili ob velikih končnih vajah graškega armadnega zbora dve pehotni diviziji, ki sta bili tako organizirani, da sta bili močni kakor v vojski. Posamezne pehotne stotnije so pomnožili z rezervisti na 120 do 130 mož. Trije tako pomnoženi bataljoni s štirimi stotnjami so tvorili en vojni bataljon, ki je bil šestkrat močnejši, kakor ob miru. 28. pehotni diviziji je poveljeval podmaršal Kusmanek, 2. brigadama sta poveljevala generalna majorja Scotti in Kraus; 22. deželnoobrambni diviziji je pa poveljeval podmaršal Winkler, 2. brigadama pa generalna majorja Fabini in Trollmann. Vsaka pehotna divizija je štela 14.000 pešcev, 540 jezdecev in 24 topov. Med operacijami je vadila 28. divizija tudi preskrbovanje s strelivom in z živečem in so ji prideliili tudi založno skladišče, vojakji so imeli s seboj tudi kuhinjske in municijske vozove. 22. deželnoobrambna divizija je pa še posebno vadila sanitetno službo in preskrbo s kruhom in z mesom. Pridelili so ji zato divizijski sanitetni zavod in vojno bolnišnico, divizijsko pekarijo z 10 pečmi, stalno zborna preskrbovalno skladišče in več voz za prevažanje mesa. Vaj se je udeležil tudi 5. dragonski polk z enim kavalerijskim oddelkom strojnih pušk, tri lovske kolesarske stotnije in težka havbična baterija. Artiljerija je poleg vseh topov vozila tudi vse druge vozove, ki so v vojski predpisani. Operativno in taktično se je vadilo zato drugače, kakor se navadno vadi. Daljava čet je bila šestkrat večja kakor po navadi, po cestah in potih so vojakji z vozovi pokrili več kilometrov. Marširali sta diviziji zato počasi. Poveljniki so pazili, da so držali svoje čete skupaj in so morali zato s silami vojakov varčevati. Strogo se je izvedlo novo prestolonaslednikovo povelje, da morajo vojakji ponoči vsaj šest ur počivati. Poizvedovanje po dragoncih in biciklistih je splošno dobro funkcioniralo, a kavalerija ni prav cenila sovražnikovih moči, ker ni še navajena preceniti moči vojnih oddelkov. Zelo dobro so se izkazali kolesarji. Zveze so se vzdržavale večinoma z brzojavom, a dognali so, da je poveljevanje, poročanje in zveze nemogoče brez telefonskih zvez. Preskrbovalna služba ni vedno dobro funkcionirala. Preskrbovalni treni so došli k četam zelo pozno, nekaterih pa posamezni oddelki niti videli niso. Eno preskrbovalno kolono je celo sovražnik vjel. Izkazalo se je, da se mora vodstvo priprege poveriti posebno izurjenim aktivnim častnikom. Sanitetne vaje so pokazale, da za slučaj vojske sanitarno ni dovolj preskrbljeno. Vodstvo vaj je smatralo, da je padlo 10 odstotkov vojakov v boju. Častnikisodniki so zato med bojem označili 10 odstotkov častnikov in vojakov kot za boj nesposobne. Sanitetne patrulje so pa le počasi odpravljale proglašene ranjence. »Ranjenci« so se večkrat navešili nanje čakati in zato je več skupin »ranjencev« samih korakalo na obezelišča. Koncem vaj je zbral armadni nadzornik general pehote, baron Conrad, višje častnike in jih je zelo pohvalil, ker se je pokazalo, da so vojakji dobro izurjeni in disciplinirani. Izjavil je, da bo najvišjim vojaškim mestom poročal, da se nahaja tretji armadni zbor v izbornem položaju. Vaj sta se udeležili pri ljubljanski pehotni diviziji 55. in 56. pehotna brigada. Ljubljanska pehotna divizija je tvorila rdečo armado. Modro armado so tvorile čete 6. pehotne (graške) divizije in deželni brambovci. Ljub-

ljanska divizija je radi velikega trena pričela iz Divače marširati 30. in 31. avgusta, ko je imela modra stranka še divizijske vaje. Ljubljanski diviziji je bilo ukazano: Sovražnikova armada v progi Celovec, Velikovec, Pliberk bo šele začetkom septembra sposobna za boj. Lastna armada stoji ob Soči v smeri Ljubljana, Kranj, Radovljica. 28. pehotni diviziji se je 1. septembra poročalo, ko je marširala skozi Postojno in došla do Planine, da napade lastna armada 2. t. m. sovražnika na severnem bregu Save in da ojačena 6. pehotna divizija pri Šmarji čuva vzhodno krilo lastne armade in ukazalo, da mora čez Velike Lašče prodirati proti krilu sovražnikove armade, ki prodira na južnem bregu Save. Od modre stranke je bilo znano, da prodira en armadni zbor s Koroškega na Kranjsko, več divizij pa iz Šoštanja in Celja proti Ljubljani. V Velikih Laščah, Vidmu in Višnji Gori dne 31. avgusta koncentrirana 6. pehotna divizija je pričela prodirati 1. t. m. proti Velikemu Oblaku in proti Novi Vasi, in sicer v dveh kolonah. 28. pehotna divizija je nato prodirala v eni koloni skozi Grahovo in Radlje proti Velikemu Oblaku. Po malih spopadih 1. t. m. se je pričel v prostoru Šilce, Ravnik, Nova Vas in Veliki Oblak boj, ki je trajal do večera. Ponoči je boj nekaj časa prenehal. Ponoči je deževalo, jutraj, dne 3. t. m. se je pričel boj za Kremurski Vrh pri Rožamu, Sv. Nikolaju in Velikem Oblaku. Ob 9. uri dopoldne so se vaje končale. Vojaki so zapustili vadišče dne 4. t. m. Rezervisti in oddaljene čete so se odpeljale z železnice, kavalerija, artiljerija in pehota s Kranjskega, Goriškega in s Koroškega je pa korakala peš v svoje garnizije.

— Za kaj se liberalni kandidati ne briga. Iz Most: Vsakomur je že znano, da imamo pri nas že več slučajev tifusa. Zato je naravnost skrajna malomarnost, ako pusti bivši kandidat liberalne stranke mesar Karel Štrukelj prati vampe v Ljubljani, ki je sedaj, ko je zaprta, tako umazana in gosta, da komaj teče naprej. Ko so nekateri ljudje to videli in opozorili hlapca, da ne sme prati vampov v gnusni vodi, se pa je oglašil mesar Štrukelj sam, češ: »Kaj briga to koga?!« Mi pa menimo, da take stvari marsikoga brigajo in da se morajo zanje zanimati tudi zdravstvene in okrajne oblasti. Ako je sedaj prepovedano v Ljubljani prati perilo in kopanje, je jasno, da je tem manj umestno prati v Ljubljani vampe, ki jih morajo potem ljudje živati in ki jih kupujejo od mesarja Štruklja za drag denar. V občini, kjer so na tifusu oboleli ljudje, moramo pač zahtevati več znanosti od prodajalcev živil!

— Aprobirana učna knjiga. Visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk je z odlokom z dne 31. avgusta 1912, št. 37.863 podelilo aprobacijo učni knjigi »Zgodovina katoliške Cerkve«. Za osmi gimnazijski razred spisal dr. Anton Medved, c. kr. gymn. profesor v Mariboru. Knjigo je založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani in ne bo služila samo dijaku, temveč je kot precizna, a kratka in pregledna knjiga tudi za vsakega duhovnika in laika izredno uporabna.

— Nova slovenska ljudska igra. G. Anton Klodič vitez Sabladski je napisal izvršno slovensko ljudsko igro »Punt na Beneškem«, ki se bo prvič igrala na tržaškem slovenskem gledališču. V »Puntu na Beneškem« nam opisuje patrijotizem beneških Slovencev.

— Vič - Glince. Prihodnji ponedeljek, ako bo vreme ugodno, bodo vozniki Vičani odpeljali od g. Milavca nove orgle za našo župno cerkev. Ako bo šlo vse po sreči, bodo v dobrih treh tednih že zadonele po obširni hiši božji v čast božjo in sv. Antona. — Za jutri pa, ako bo vreme ugodno, še enkrat uljudno vabimo na vrtno veselico, katero bo priredila naša društvena godba v že znanem prijaznem gozdiču gosp. Pavliča. Ako pomislimo, koliko je starija godba v teku enega leta, koliko so žrtvovali truda pri delu in učenju marljivi naši godci na godbenem polju, moramo reči, da zaslužijo naše priznanje in pohvalo. To jim bomo pa izkazali in jih za godbo še bolj navdušili, ako se bomo polnoštevilo udeležili jutrišnje njihove prireditve. — V ponedeljek pa pride v »Slovenca« odgovor na lažnjivo brazdanje »Slov. Naroda« o našem izletu v Bohinj.

— Izobraževalno društvo v Kranju bo priredilo v dvorani Ljudskega Doma jutri, v nedeljo 8. septembra ob 3. uri popoldne predavanje: Evhastično proslavljanje. Govoril bo vlč. g. dr. Jak. Kotnik. Predavanje bo spremljalo veliko krasnih skiptičnih slik.

— Katol. slov. izobraževalno društvo v Hrušici vabi vljudno na veliko vrstno veselico, ki jo priredi na Mali Šmaren, dne 8. septembra 1912 v Bizo-

viku v prostorih g. Arbežnika (po domače pri Kržinu). Začetek točno ob 4. uri popoldne.

— V Mošnjah bo 8. t. m., to je jutri, veselica izobraževalnega društva ob 4. uri popoldne v društveni dvorani z nastopnim sporedom: 1. Govor, 2. petje, 3. igra »Tri sestre« ali »Mož je glava«. — Govor je prevzel g. poslanec Ivan Piber, da nam pojasni deželno gospodarstvo, zlasti z ozirom na naše planine, vodovode in hidroelektrične naprave. Predavanje bo zanimivo za celo občino Mošnje; torej tudi za Leše, Ljubno in vso okolico.

Razne stvari.

Aeroplani pri velikih vajah na Ogrskem. Letošnjih velikih vaj na Ogrskem se udeleži 17 aeroplanov. Novi aeroplani imajo motorje, močne za 90 konjskih sil, vozijo z 80 do 90 km na uro in se lahko dvignejo 2000 metrov visoko. Vodstvo vaj razpolaga s 3, poveljstvo vsake stranke pa s 7 aparati. **Povodnji na Ogrskem.** Reka Maroš je poplavila Görögrados z okolico in Maroško dolino, skupno 70 km dolgo črto. Škoda je ogromna.

Evropa se pogrezne? Profesor dr. Albert Nobles v Filadelfiji objavlja znanstvene razprave, v katerih trdi, da se v 50 ali 60 letih Evropa mora pogrezniti. Podzemske sile so, kakor trdi dr. Nobles, notranje zemeljske plasti pod Evropo tako oslobile, da evropska zemeljska skorja ne more večno obstati. Prvi krepki potres po dr. Noblesovem mnenju gotovo povzroči, da se Evropa pogrezne.

Ostri strel pri vajah v Galiciji. Pri vajah v Boberki je zadela krogla ulanskega konja in nekega ulana, ki je na nogi ranjen. Uvedli so strogo preiskavo in odpeljali 40 vojakov v lvovski preiskovalni zapor.

Nadučitelj umri vsled lakote. Na cesti pri Stadlju na Hanoverskem so našli mrtvo truplo nadučitelja dr. E. Spiederja, ki je vsled lakote umrl. Zadeva še ni popolnoma pojasnjena.

Pri vajah utonilo šest vojakov. Iz Utrechta se poroča, da se je peljalo na brodu blizu utrdb Vosegat 18 vojakov. Brod se je razsul in vseh 18 vojakov je padlo v vodo; 12 so jih rešili, 6 jih je pa utonilo.

Mona Lisa v Egiptu. Policija je aretirala v Kairu starinarja Gemtryja, ki je osumljen, da je znal za tatvino Mone Lise. Policija sodi, da je ukradena slavna slika skrita v Egiptu.

Stavka avto-šoferjev na Dunaju. Avto-šoferji izvoščeki so izvedli delno stavko.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 7. septembra. Nekateri listi so te dni poročali, da se je cesar prehladil in da bo radi tega odložil svoj odhod iz Išla. Vse te vesti so neresnične. Cesar se popolnoma dobro počuti in bo jutri odpotoval iz Išla v Schönbrunn.

POVRATEK PRESTOLONASLEDNI-KOV NA DUNAJ.

Dunaj, 7. septembra. Prestolonaslednik se je danes s svojo rodbino iz Solnograda pripeljal na Dunaj. Z istim vlakom se je pripeljal na Dunaj nemški kancler Bethmann Hollweg, ki je bil na poti k avstro-ogrskemu zunanjemu ministru. Prestolonaslednik in nemški kancler sta se dalje časa razgovarjala.

SESTANEK AVSTRO-OGRSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA Z NEMŠKIM KANCLERJEM.

Dunaj, 7. septembra. V letovišču avstro-ogrskega zunanjega ministra grofa Berchtolda se je vršil danes sestanek našega zunanjega ministra z nemškim kanclerjem. Sestanku je prisostvoval tudi nemški poslanik na Dunaju.

STÜRGKH.

Dunaj, 7. septembra. Potrjuje se, da bo Stürgkh zopet prevzel vodstvo ministrstva.

SOCIALNODEMOKRAŠKA ŽALNA SLAVNOST NA DUNAJU.

Dunaj, 7. septembra. Jutri bodo korakali socialni demokratje na grobove pri lanskih draginskih nemirih ustrelenih treh delavcev. Na pokopališču odkrijejo spomenik.

GROF HARRACH TAJNI SVETNIK.

Dunaj, 7. septembra. Cesar je podelil članu gosposke zbornice grofu Otonu Harrachu čast tajnega svetnika.

KRALJEVI KOMISAR NA REKI.

Dunaj, 7. septembra. Govori se, da pride na Reko namestu župana kraljevi komisar.

RAZPUST FRANCOSKE UČITELJSKE ORGANIZACIJE.

Rombonillet, 7. septembra. Ministrski svet je sklenil razpust Zveze francoskega učiteljstva urgirati.

Lorient, 7. septembra. Tukajšnji učiteljski sindikat Morbihanskega departementa, kojega predsedstvo predseduje obenem celi zvezi, je sam sklenil razpust.

UPOR RUSKE MORNARICE.

Dunaj, 7. septembra. »Wiener Allg. Ztg.« poroča iz Peterburga, da so se vsled upora ruske mornarice izvršile mnoge preiskave in aretacije v masah po mnogih mestih. V Peterburgu so preiskovali zlasti dijaška in delavska stanovanja. Zasledili so tajno svetovalstvo delavcev, katero je bilo v zvezi z vojaškimi in pomorskimi revolucionarnimi organizacijami. V Sebastopolu so 200 delavcev ladjedelnice odpustili. Mnogo so jih aretirali tudi v Cronstadtu, Revalu in v viorški guberniji. Dan in noč se preiskave in aretiranja nadaljujejo.

NOV AVIATIČNI REKORD.

Pariz, 7. septembra. Aviatik Garros je pobil aviatični rekord avstrijskega častnika Blaschka za višino. Garros se je dvignil v višino 4950 m.

NOVI MINISTRI.

Za izpraznjeno mesto poljedelskega ministrstva se javljajo vedno novi kandidati. Zdjaj je v ospredju profesor narodnega gospodarstva na češkem vseučilišču, dr. Ciril Horacek; govori se pa tudi o profesorju politične ekonomije na češki univerzi v Pragi, dr. Jos. Gruberju, in rektorju prške češke tehnike prof. Stoklasu. Trgovinski minister dr. pl. Rössler namerava tudi odstopiti, ker je bolan. Kot njegov naslednik pride v poštev sekčni načelnik poljedelskega ministrstva Seidler. Ko se je pa imenovalo Seidlerjevo ime, je proti njegovemu imenovanju nastopil pri notranjem ministru predsednik Zveze industrijcev, Vetter, češ da je Seidler agrarec in da zato za mesto trgovinskega ministra ni pravi mož.

HRVAŠKO VPRAŠANJE.

Ker se položaj na Hrvaškem v najkrajšem času izpremeni, se v Budimpešti veliko govori o novem banu, dasi ostane baje nekaj časa ban Cuvaj, ko odpravijo komisariat. Kot kandidati za mesto hrvaškega bana pridejo v poštev baron Rauch, podban Czernikovich, sekčni načelnik Mixich in vpo-kojena sekčna načelnika dr. Kršnjavi in dr. Amruš.

Ljubljanske novice.

— Odborova seja S. K. S. Z. se vrši v ponedeljek, dne 9. septembra t. l., ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«.

Ij Seja ljubljanskega obč. sveta ne bo v torek, ampak v četrtek, 12. t. mes.

Ij Dopolnilne deže. nozborske volitve v Ljubljani se socialna demokracija samostojno udeleži ter nastavi svoja kandidata.

Ij Dva lepa okraska je dobila te dni ljubljanska stolnica. V dolbini ob glavnih vratih sta bila postavljena kipa sv. Tomaža Akvinskega in sv. Bonaventure. Umetniško delo je izvršil domači kipar gospod Ivan Pengov iz moravškega kamna-peščenca. Napravljena sta bila v spomin na bližnji mednarodni evharistični kongres na Dunaju, ker sta ravno sv. Tomaž Akvinski in sv. Bonaventura veliko pisala in razmotrivala o sv. Rešnjem Telesu. Blagoslovljenje teh kipov se vrši jutri, na Mali Šmaren, popoldne. Presvitli gosp. knezoškof bo imel ob četrt na štiri govor in po govoru bo kipa slovesno blagoslovil.

Ij Slovenska umetniška razstava se odprla dne 28. t. m. Umetniki, ki še niso prijavili svojih umotvorov, naj to čim prej store, najkasneje do 15. t. m. Prijave sprejema R. Jakopič, Ljubljana, Turjaški trg 2. Umotvori naj se vpošljejo najkasneje do 18. t. mes. na naslov: Slovenski umetniški paviljon R. Jakopiča, Ljubljana. Zaeno naj se vpošljejo tudi umotvori, namenjeni za umetniško loterijo. Prosi se, da se ti predmeti posebno označijo.

Ij Avtomobil bivšega župana Ivana Hribarja ponesrečil. Avtomobil bivšega ljubljanskega župana Ivana Hribarja se je v bližini Št. Vida zadel ob obcestni kamen ter se znatno poškodoval. Šofer se je ognil nekemu otroku, ki je priletel preko ceste, pri tem je pa avtomobil zavozil v obcestni kamen. V avtomobilu je sedel Ivan Hribar, katerega se pa k sreči ni nič pripetilo. Avtomobil je pa tako poškodovan, da bodo stroški za poprave skoro gotovo znašali nad 1000 K.

Ij Otvoritev gledališke sezone 1912-1913. Prvega oktobra t. l. se slovensko gledališče v Ljubljani zopet odpre svo-

jim posetnikom. Marsikatero težkočo, ki se je zdela nezmagljiva, je bilo premagati, predno se je moglo z vso gotovostjo govoriti o nadaljevanju prireditve v ljubljanskem slovenskem gledališču »Dramatično društvo«. Zdjaj je stvar gotova: Calderonova klasična drama »Sodnik zalamejski« otvori vrsto dramskih prireditev prihodnje sezone, Mascagnijeva »Cavalleria rusticana«, dr. Jos. Ipavčeva pantomina »Možiček« in Blodkova enodejanska opera »V vodnjaku« uvedejo v letošnje muzikalne prireditve. Kakor v prešlih sezonah se bode tudi letos gojila drama, opera, opereta in spevoigra v nezmanjšani smeri; kakor lani se bode letos igralo po petkrat na teden (ob torkih, četrtnih, sobotah in nedeljah; ob nedeljah po dve predstavi). Gledališko artistično vodstvo, v katerem so gg. koncertni ravnatelj M. Hubad (opera, opereta in spevoigra), pesnik in pisatelj Oton Zupančič (drama) in prof. Fr. Kobal (intendant), si hoče ob resnem pojmovanju gledal. umetnosti vsikdar prizadevati, da bode nudilo v istini dobre in vsestranski neoporečne uprizoritve in v skladu z nalogami, ki jih ima izvrševati gledališče, prav tako skrbelo za pravi umetniški vžitek, kakor za mnogovrstno razvedrilo in zabavo. Ker se je intendanci navzlic neugodnim razmeram posrečilo sestaviti resnično dober ensemble, bode svoj program tudi zares mogla izvesti. Naj se ji ne šteje v neskrupnost, če povdarja, da ne obeta več nego bo mogla držati, in če izraža prepričanje, da sezone 1912/13 ne bo števila med slabšeje. Podrobnosti glede repertoarja in engaziranega osebja bode objavila v kratkem. Za zdaj prosi slavno občinstvo ne skajljeneja zaupanja. S tem, da v čim največjem številu stalno poseča njene prireditve, ji bode v najizdatnejši meri pomagalo uresničiti njen program in slovenskemu gledališču v Ljubljani zagotovilo še nadaljnji obstanek.

Ij Proti izroduckom kinematografu. Magistratnemu gremiju je bila včeraj predložena prošnja kinematografskega podjetnika Bachmaierja, ki prosi, naj mu mesto za dalje časa prepusti prostor ob Lattermannovem drevoredu. Proti je govoril obč. svetnik Štefe, češ, da ima že neki domačin v Ljubljani kinematograf in da nikakor ni treba še nega tujega takega podjetja, ki bo tekmoval s tem, da bo predstavljaj se bolj krvave stvari. Naj bi se tudi pri nas pričela akcija, da kinematografi ne smejo predstavljati detektivskih prizorov in takih budalosti, ki samo kvarijo mladino. Dr. Zarnik je povdarjal, da ima Bachmeier že licenco od dež. vlade, poročevalec g. Semena pa je povdarjal, da bi Bachmeier mestu dal 300 K. Večina je sprejela Bachmeierjevo ponudbo, sprejet je bil pa tudi dodatni predlog Štefeta, naj se občina obrne do dež. vlade, naj deželna vlada omeji naseljevanje tujih kinematografov, naj še bolj, kakor doslej, pazi na kakovost predstav, posebnaj naj prepreči prizore, ki mladino samo poneumnijo in kvarijo. Predlagatelj je izrekel tudi mnenje, da tistih 300 K, ki jih mestu dá Bachmeier za prostor, ni mestu nobena dobrota, ampak škoda, ker že policija za tisto mladino, ki se po kinematografih pokvari, več stane.

Ij Slovenska Filharmonija je vložila na obč. svet prošnjo, naj se ji mestna podpora letnih 20.000 K zviša na letnih 48.000 K. Godba je v velikih finančnih težkočah. — Dosedanji godci so imeli v soboto poslovljni večer ter so se večinoma razšli po svetu. Občni zbor Slov. Filharmonije se vrši 17. t. m. ob 8. uri zvečer.

Ij Mesto po 20 letih plačalo račun. V včerajšnji seji magistratnega gremija je prišel na vrsto račun g. Krejčija v znesku 3696 K, ki je bil predložen že pred 20 leti. Včeraj po 20 letih je g. Krejči prišel šele do svojega denarja. Kake skrivnosti so neki okolu tega računa?

Ij Mandat občinskega svetnika je odložil vladni svetnik gosp. dr. Fran Detela. Namestu njega pride v občinski svet kot zastopnik S. L. S. hišni posestnik in čevljarski mojster gospod Srebot.

Ij Dvojezični računi mestne elektrarne. V včerajšnji seji magistratnega gremija je predlagal ravnatelj gospod Pammer, naj bi bili za nemške stranke računi mestne elektrarne nemški, češ, da slovenskih računov ne razumejo in jih ne morejo kontrolirati. Dr. Triller: To je itak samo trgovska stvar. Tudi župan je s par besedami priporočal, naj se predlog sprejme. Predlog je bil sprejet. Iskreno želimo, da bi tudi drugod, kjer so Slovenci v manjšini, prišli do izvajanja take narodne pravičnosti, n. pr. v Celovcu, Celju, Mariboru, samo mislimo, da bomo drugod morali na to še — dolgo čakati.

Ij **Musica sacra v stolnici.** Jutri, v nedeljo (Mali Smaren) se bo pri veliki sveti maši ob desetih izvajalo sledeče: Missa in hon. s. Christinae V. A. M., zl. Stanko Premrl; gradual »Benedicta et venerabilis«, zl. Mauricij Brosig; ofertorij »Beata es, Virgo Maria«, zl. Vojteh Rihovský.

Ij **Vpisovanje in sprejemni izpiti na tukajšnji orglarski šoli** se bodo vršili v četrtek, dne 19. septembra, ob treh popoldne.

Ij **Koncesije.** V magistratnem gremiju je bila včeraj odklonjena neka prošnja za žganjetoč na Rinski cesti, o neki gostilniški koncesiji se je pa izreklo, da je ugasnila.

Ij **Za mesarje na Vodnikovem trgu** se k vodnjaku napravi večje korito da bodo mogli prati.

Ij **Dobavo vseh drv** za potrebe mestne občine je dobil Matija Klinc.

Ij **Posledice netočnega poročila.** V zadnji seji magistratnega gremija je bilo poročilo o popravilu asfaltnih trotoarjev. Poročevalec takrat ni omenjal, da ima zastopstvo dunajske asfaltne družbe tvrdka Vidic & Comp., da je torej tu domače zastopstvo z domačimi delavci in da je ta tvrdka tudi izvršila tiste trotoarje, katere je sedaj treba popraviti in da tudi druge slične tvrdke v Ljubljani delajo z asfaltnimi tovarnami, ki niso v Ljubljani. Z ozirom na to je ta zadeva še enkrat prišla v včerajšnjo sejo magistratnega gremija ter je bilo delo oddano tvrdki Vidic & Comp., ki je imela najcenejšo ponudbo. Gosp. Iv. Kregar je konstatiral, da se je zopetno razpravljanje o tej zadevi moralo vršiti le vsled netočnega prvotnega poročila g. poročevalca. Gosp. župan je izrekel željo, naj bi bila drugič poročila točnejša.

Ij **Cirkus Charles v Ljubljani.** Mnogo se čuje o dresurah divjih zverih in tudi v Ljubljani smo videli tozadevne umetnosti. Vendar pa obeta nekaj izvanrednega znameniti cirkus Charles, ki dospe v kratkem v Ljubljano in ki je s svojo pogumno krotilko miss Charles zaslovel že daleč po svetu. Tej dami se je namreč posrečilo, podrediti svoji volji 20 kraljev puščave, levov, s katerimi prireja predstave, ki glede svoje izvanrednosti vzbujajo občo pozornost povsod. Kot nam poročajo, je miss Charles ukrotila svoje »gojence« brez vsake pomoči ali asistence drugih oseb popolnoma sama, medtem ko je celo pri moških, ki se navadno pečajo z dresuro takih zverih, splošno videti okoli levje kletke pomožne asistente. Vsekakor pa je predstava 20 dresiranih levov v omreženi areni prizor, kakršnega se ne vidi zlepa. O tozadevnih priredbah homo še poročali ob priliki.

Ij **Prehod čez železniški tir pri Hradeckega vasi.** V tej zadevi je sedaj z ozirom na posredovanje poslanca Povšeta odgovorila železniška uprava, da bi bila pripravljena dovoliti prehod čez železniški tir, ako posestniki odstopijo za to potrebni prostor. Prvi ogled se je že vršil, sedaj se bodo vršila od strani mesta še pogajanja s posestniki.

Ij **Tukajšnja podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda** za trgovino in obrt preloži z dnem 9. septembra t. l. svoje pisarne in blagajne v lastno poslopje, Prešernova ulica št. 50. Novo poslopje je opremljeno z vsemi udobnostmi za občinstvo; blagajniški prostori so znatno razširjeni ter najmoderneje urejeni. Istim se je priklopila menjalnica ter posebni oddelek za oklopnike (Safes), kateri se dajo strankam v najem. Zavod goji vse stroke bančnega poslovanja ter je strankam radevolje na razpolago s pojasnili vsake vrste.

Ij **Razpisano** je mesto asistenta pri risanju na c. kr. I. državni gimnaziji, nakar se opozarjajo tudi dobri risarji iz učiteljstva.

Primorske vesti.

p **Planinski polk št. 27** je v sredo, 4. t. m., odkorakal s Tolmiskega v Gorico, kamor je došel okrog 6. ure zvečer po celodnevem maršu.

p **Deželnozborske volitve.** Dne 29. t. m. se bo vršila v puljskem volilnem okraju, kateri spada po zadnjem kompromisu Hrvatom, deželnozborska volitev. Hrvaški kandidat je blagajnik istrske posojilnice Stihovič, laški pa primarij dr. Antikijević. Na laški strani se je začelo že vse gibati, medtem ko vlada na hrvaški strani še grobna tihota.

p **Imenovanje na slovenskih šolah v Trstu.** Vodstvo CMD je imenovalo dosedanjo voditeljico II. družbene dekliške šole na Acquedottu, gospo M. Engelmanovo za voditeljico dekliške šole pri Sv. Jakobu, gospico R. Golijevo pa za voditeljico II. dekliške šole na Acquedottu. Naučno ministrstvo je imenovalo c. kr. podučitelja F. Kosa in C. Petrovca za c. kr. učitelja; družbena učiteljica, oziroma učiteljica I. Dimnika in A. Waschteta ter R. Golijevo in Hoče-

varjevo pa za c. kr. podučitelja, oziroma podučiteljico.

p **Na vojni ladji »Zrinye«** je pri nekem dvigalu ponesrečil mornar Štefan Pintar. Ponesrečenec je zadobil tako težke telesne poškodbe, da je umrl. Truplo so prepeljali v mornarično bolnišnico.

p **Začetkom šolskega leta** bo otvorila družba sv. Cirila in Metoda za Istro v Pulju dve novi šoli. Te dve šoli bi se bili imeli že lansko leto otvoriti, toda preprečili so to poznani župan dr. Varetton in njegova iredentovska garda.

p **Za vladnega svetnika** je imenovan ravnatelj goriške realke Viktor Slop.

p **Obrt v Gorici** zelo peša. Obrtniki nimajo dela in pravijo, da še nikoli niso imeli tako slabe letine.

p **Vlom** so poizkusili neznanci v cerkev v Miljah pri Trstu. Svoje namere niso izvedli. Ako bi se jim bil vlom posrečil, bi bili lahko oropali kip Matere božje, ki je okrašen z dragocenostmi v vrednosti 2000 K.

p **Obesiti se je poizkusila** neka Ana Zibicello v tržaških zaporih, kamor jo je bila spravila policija, da prespi hudo pijanost. Zdravniki so jo rešili.

p **Sin ustrelil očeta.** Pred poroto v Rovinju je stal dne 4. t. m. kmet Ivan Božič iz Monchierlonga pri Rovinju, kateri je dne 3. maja t. l. v prepisu ustrelil svojega očeta Ivana, ko sta se zaradi matere, od katere se je bil oče ločil, prepirala. Sodišče je obsodilo morilca na sedem let težke ječe.

Otroci dobivajo lahko zobe

S skrbjo gleda marsikateri mati na čas, v katerem ima dobiti njen ljubček zobke, posebno če mu manjka prave odporne sile. Da bi se pa ta zvišala, ni nobenega boljšega sredstva, kakor zatrjuje na tisoče mater, kot je Scottova emulzija. Njena uporaba pokaže že v razmerno kratkem času zboljšanje, malček postane bolj svež in prestane čas, v katerem ima dobiti zobe brez posebnega trpljenja. Večkrat ljubijo otroci

SCOTTOVO EMULZIJO

tako zelo, da z veselimi vskliki pozdravljajo Scottovo steklenico, kar zdravljenje s tem izrednim otročjim krepičnim sredstvom materi in otroku priljublja.

Scottova emulzija in nobena druga.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 60 v. v znakah na SCOTT & BOWNE G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarnar za poskušnjo.

Udeleženci evharističnega kongresa na Dunaju imajo lepo priliko, da si oskrbe prave in natančne naočnike po brezplačni zdravniški preiskavi pri svetovno znanem zavodu Ocularium I., Annagasse 1, Mezzanin. Očala že od 3 K nadalje.

Za kadilce svalčic. Hedges Nessim svalčice in prav posebno še Suleika in Uarda, ik so zaradi svojega prijetnega duha povsod že priljubljene, vpeljale so se v zadnjem času tudi v Avstriji.

Praško domače mazilo, iz lekarne c. kr. dvornega dobavitelja B. Fragnerja v Pragi, ki bolečine hladi in lajša, preprečuje vsako vnetje in na zdravljenje vsake z njim pokrite rane dobro vpliva, je pridobilo sloves izvrstnega domačega zdravila, ga ohranjuje ter se njegova uporaba vsled tega vedno bolj razširja. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej oglas!

MAGGI kocke
(gotova goveja juha)
po 5 vln.
so najboljše!
Varstvena znamka Zvezda s križcem.

AVTOMOBILI LAURIN & KLEMENT
dein. dr. v Mladi Boieslavi.
SVETOVNA ZNAMKA. 1407

763 Računajte sami! VII.
Ceno je samo dobro. To velja posebno pri milu. Pri nobeni drugi reči ne bolj kot pri tej pazimo pred vsem na kakovost (čistost, izdatnost).
Sunlight milo
čisti hitro in temeljito. Varuje najnežnejše barve in tkanino.
Dvojni kos 30 v, osmokoten 16 v.

SURNA in modno blago za gospode in gospe priporoča izv. hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. oblike.

CEFIRI

Zobna krema

KALODONT

Ustna voda

1309 No torej... To so ja prave
Jakobi antinikotinske
cigarene stročnice.

Proda se oziroma odda v najem

Krasno posestvo

z gostilo, trafiko in prodajalno zraven na novo ustanovljene tovarne, na križju treh cest, 10 minut od cerkve oddaljeno, z vsemi gospodarskimi poslopji.
Kje pove uprava tega lista pod št. 2848.

Mesto vsacega posebnega obvestila.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, stare matere in sestre, gospe

Karoline Kandare
roj. Kovšca

katera je po dolgem, hudem trpljenju, previdena s sv. zakramenti, danes v gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice bo v ponedeljek dne 9. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Gruberjevo nabrežje št. 14 k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1912.

Žalujoči ostali.

2852 I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Senzacionalno cene

sezonske novosti.

Damski čevlji na zadrgo iz Box-usnja najmodernejši in solidni **8.50**

Damski čevlji na zadrgo iz Cheuvreau-usnja, zelo elegantni **9.50**

130 lastnih prodajalnih.

Ceniki zastoj in franko.

Prvovrstni elegantni in poceni
so naši
čevlji
Alfred Fränkel komis. druž.
Največje podjetje te stroke v monarhiji.
Prodajalna v Ljubljani.

Čevlji na zadrgo za gospe v ameriška fas., elegantni in solidni **12.-**

Čevlji na zadrgo za gospe iz Box-usnja, moderni in solidni **10.-**

235

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri železnih in črevesnih ka-
tarih, običajnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo največkrat zdravniki kot bistveno
podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih
24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Založbe pri **Mihael Kastner-u, Peter Lass-
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana.** 3997

Gospodu **J. HLAVKA**,
umetniški slikar,
Praga, Kral. Vinograd, Puchmajerova 68.

Za umetniško izvršitev dveh oltarnih slik,
Karmelske M. B. in sv. Jakoba, ki se klanja
M. Božji, ki ste jih naslikali za našo cerkev
v Premudi, Dalmacija, Vam izrekam tem
potom najlepšo zahvalo.

Ker ste vkljub umetniški izvršitvi slik
navedli zelo zmerno ceno, morem Vaš umet-
niški zavod z mirno vestjo vsakomur najto-
pleje priporočati.

Zelim Vam mnogo sreče pri nadaljnjem
delu.

Premuda (Dalmacija), 8. avgusta 1912.

2802 **Don Demetrij Smirčić**, upravitelj.

Zahvala.

Štejem si v prijetno dolžnost, da se kar
najpriskrbeje zahvaljujem blagorodnemu gos-
podu **dr. Juliju Dereani**, zdravniku iz Kam-
nika, kakor tudi blagorodnima gospodoma
dr. E. Gallatia in dr. M. Rus, ki so moji
soprogi v jako dolgi in zelo nevarni bolezni
posvetili vse svoje moči. Obenem najtopleje
priporočam zavod „Josefinum“, vsled spret-
nega vodstva g. dr. Gallatia.

Mengeš, 7. septembra 1912.

Valentin Gregorc,
stavbenik

Ženična ponudba.

Samet posojilniški uradnik, s pravico do po-
kojnine, želi poročiti gospodino ali vdovo iz
mesta ali dežele s premoženjem, katero lahko
ostane nedotakljivo. Katera si želi dobrega moža
naj ne zamudi prilike. Resne ponudbe pod
„Srečna bodočnost“ 2840, poslati
je na upravo Slovenca do 15. septembra.

Lično **enonadstropna hiša**
izdelana

z velikim vrtom v St. Peterskem pred-
mestju v Ljubljani se pod zelo ugod-
nimi denarnimi pogoji **proda**. Pojasnila
v posredovalni pisarni **Peter Matelič**,
Ljubljana, Škofja ul. 10. Telefon 155.

Priporočamo hitre
drože (presgerm)

iz drožarne **Josipa Košmerl**, Ljubljana,
Franciška ulica 8. Izborna blago!
Točna postrežba. Zahtevajte drože v
prijem »Slovenske Straže«. 159

Dva dijaka

kmečkih starišev se sprejmeta na pri-
merno hrano proti primerni plači. Tudi
pomoč pri učenju. **Razpota ulica 4.**

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobre in pristnobarvne barhente, flanelo za
srajce in druge poročila, laneno in bombažno tkanino,
cehne, platno, inlet, krizice, rjuhe, zimsko blago za damo
in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne
na kričansko trgovko 2836

Jaroslav Marek, ročna tkalnica 45.
v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastoni in poštino prosto. V zalogi
imam tudi veliko množico ostankov zimskih barhentov,
flanelo, kalfansa itd. in razpoložim v svojih po 40 m za
16 K, prvo vrsto za 20 K, flanelo vrsto za 25 K in tako pp
povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. Srajce za
gospode iz flanelo ali cefirja 1 komad K 1 80, 2 20, 3 30, 4
in 4. Pri odjemu 6 kom. srajce jih pošljem franko. Pri na-
ročilih zahtevam navedbo širine vrata. Dopisuje se slovensko.

Odvetnik dr. Iv. Kimovec
je otvoril svojo 2827
odvetniško pisarno
v Trstu, ulica Caserma 15, I. nadstr.

Evharistični svetovni kongres
na Dunaju od 12. do 15. sept. 1912.

P. n. udeležencem tega kongresa dajemo brez-
plačno na razpolago naših 21 dunajskih trgo-
vin v svrhu iskanja pojasnil ali sestankov itd.,
ter jih obenem vlijudno vabimo na obisk naše
razstave cerkvenih umetnih vezenin na Dunaju
VI, Mariahilferstrasse 47. — Zaznamek
naslovov naših dunajskih trgovin se dobi v
naši tukajšnji trgovini, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4. 2834

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje.

Hiša

oddaljena 3/4 ure od Ljubljane z lepim sadnim
vrtom, njivami **proda**. Tudi sama hiša
in travniki, se z vrtom se pro-
da. Več pove **Ivan Skalar**, Zapuže 15, p. št. Vid
nad Ljubljano. 2782

Proda se

vsled preselitve dobro idoča novo
urejena 2835

gostilna in restavracija

z lepo, popolnoma novo opravo za
prenočišča v zelo prometnem kraju
v bližini Celja ob dveh železniških
proгах. — Naslov se poizve pri
upravi tega lista pod št. 2835.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih
očes, bradavic in trde kože te-
kom 3 dni brez bolečin ne odprav-
im moj uničevalec korenin **Ria-
mizio**. — Cena lončku z jamstvenim
pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) I. Poštini predal
12/160, Ogrsko.

2 krojaška pomočnika

za veliko fino delo se sprejmeta takoj. Ponudbe
pod šifro „A in B 2825“ na upravo „Slovenca“.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam vlijudno
naznaniti, da sem **otvoril** 2770

v Podgori v St. Vidu nad Ljubljano
novo urejeno

betonsko delavnico

ter se vlijudno priporočam za obilna naročila vseh
v to stroko spadajočih del, kot spomenikov, pred-
metov za stavbe, vodnjake itd., zagotavljam vsa-
komur najboljše postrežbo po najprimernejših cenah.

Velespoštovanjem **Ivan Štrukelj**.

Učenka

ki bi imela veselje do šivanja,
se sprejme takoj. — Kje pove
uprava Slovenca pod št. 2822.

Priložnostni nakup. 2723

Angleški raglani (površniki) plašči iz gumija kakor tudi ru-
čevlji iz gumija, med temi del komadov in parov, ki so se izločili
pri inventuri, se prodajajo, dokler je kaj zaloge,
30 do 50% pod normalno ceno.

Vse prvovrsten izdelek v modni trgovini

I. S. BENEDIKT, Ljubljana.

Išče se boljša

hišina

ozir. pridno dekle z dežele, ki zna dobro šivati
in ima veselje do trgovine. Vstop takoj. — Po-
nudbe na upravo „Slovenca“ pod številko 2641.

Dva dijaka
na stanovanje

sprejme dobra gospodinja blizu frančiškanske
cerkve. Imata posebno sobo in plača vsak le
10 kron mesečno. — Več pove iz prijaznosti
upravnistvo „Slovenca“ pod št. 2833.

Sieg-ov prašek najmoderneje
za pranje pralno sred-
stvo v za-
vitkih po 30
in 50 vin. pri

Ivanu Pintarju
v Spodnji Šiški

Cenočeško posteljno perje

Kilo sivga puljenega K 2.—, boljšega K 2 40.
polbelega K 3.—, beloga K 4.—, prima kakor
puh mehkega K 6.—, veleprima K 7 20, naj-
boljša vrsta K 8 40, izredno fino snežnobelo
K 9 00. **Zgotovljene postelje**

iz gostonitega rdečega,
vijetnega, belega ali rumenega nankinga, dobro napo-
lunjene, pernice ali spodnja blazina 180 cm dolga, 116 cm
široka po K 1.—, 12.—, 15.—, 18.—, 200 cm dolga, 140 cm
široka po 13.—, 15.—, 18.—, 21.—, zgornja 89 cm dolga,
58 cm široka po K 3.—, 3 50, 4.—, 60 cm dolga, 70 cm široka
po K 4 30, 5 30, 6.—, Zamenja dovoljena, za neugajajočo
denar nazaj. Cenovniki franko in poštino prosto vsakomur
Benedikt SACHSEL, Lobes pri Piznu 159. Češko. 2532

Hišnika

iščem, kateri je
zmožen vzeti v
najem 1200 sež-
njev zraven le-
žeče zemlje in
kupiti kar je premakljivega. Posestvo je tudi
na prodaj. **Selo 26 pri Ljubljani.** 2824

(2) **Najboljše** 2658
egiptovske svačice

se dobivajo v vseh c. kr.
tobakarnah specialitet.

Court, 100 kom. K 15.—
Suleika, 100 kom. K 11.—
25 kom. K 2 75
Uarda, 100 kom. K 10.—
25 kom. K 2 50

Hadges Nessim Company
Aleksandrija.

Pojasnila daje Br. Strož, Dunaj
IX/1, Türkenstraße št. 25.

30 spomlad. piščancev,

čiste vrste **Brahmá**, odlikovani na
razstavi, ima naprodaj **M. Kane**, Ljub-
ljana, Linhartove ulice št. 8. 2854

Brez zdravnika — nobenih oči!!!

Ocularium

Dunaj, I. Annagasse 1 (Mezzanin)
(vogal Kärntnerstrasse). — Preiskava oči
in predpisovanje

2656 **primernih oči** (2)

od 9. do 7. ure **brezplačno** pod vod-
stvom zdravnika za oči **Poborskega**.
Očala in ščitpalniki od K 3.— višje.

Dobro stanovanje
za dijake Gradišče štev. 7
II. nadstr. levo.

Na hrano in pod strogim nadzor-
stvom se sprejme 1 ali 2
deklici

stanovanje Ponudbe sprejema pod
št. 2821 uprava lista.

Amerikanci! hiša

Iz proste roke se proda

z vrtom, hlev in pod, vse z opeko krito, pol ure
od Škofje Loke, na lepem kraju, tik ceste. V hiši
je trafika, pripravna za gostilno, malo trgovino in
za vsako obrt. Več pove lastnik **Franc Jamnik**,
v Pungertu št. 18, p. Škofja Loka, Gorenjsko. 2792

Proda

se radi preselitve:

2 njivi ajde, 1 njiva **krompirja**, ooz
pripraven za vožnjo v hribu z enim
volom ter **4 krave mlekarice**, vredne
vsaka od 200 do 400 kron in 5 do 6
voz govejega **gnoja**. Kupci naj se ogle-
se pri **Tom. Vaupotiču**, (p. d. „Lačni
kmet) **Lončarska steza št. 12. v Ljub-
ljani.** 2842

Sprejme se več

DIJAKOV

nižjih razredov v bližini druge državne gimna-
zije na Poljanski cesti. Mesečna plača 40 kron
s hrano, brez hrane pa po dogovoru. Naslov se
izve pri upravi Slovenca pod št. 2841. (Znamka
za odgovor!) 2841

Gospodična z nekoliko prakse in s trgovsko
naobrazbo išče primerne službe kot 2843

kontoristinja

Cenjene ponudbe na upravo lista pod šifro
„K. M.“

Sprejme se starejša samostojna

varuhinja k
dvema otrokoma

Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 2844.

Več ooz
KONJSKEGA GNOJA

se odda. Vprašanja na Orosi. Dolenc,
Ljubljana, Wolfova ulica 10. 1751

Kovaškega pomočnika

dobro izurjenega, zlasti v kovanju vozov, po-
štenega in zanesljivega sprejme takoj **Anton**
Pogorelec, kov. mojster v **Strugah P. Vi-**
dem-Dobrepolje. Oni, ki nekoliko razumejo
na izdelovanje plugov in sekir, imajo prednost.
2771

Drva

mehka in trda (suha); radi
pomanjkanja prostora znižaj-
ne cene. Dostavijo se na za-
htevanje tudi na dom. Parna
žaga **SCAGNETTI** za držav-
nim kolodvorom. 1843

Nujno potrebno je, da varujemo

vsako rano, ker se ista spremeni po
okuženju (infekciji) v težko zaceljivo.

Ze 40 let se je izkazalo mečlino vialno mazilo tako-
zvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sred-
stvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in
bolečine, hiedi in pospešuje zaceljenje.

— Razpošilja se vsak dan. — 15

1 pušica 70 vin. Proti pred-
plačilu K 3 16 se pošljejo 4 pu-
šice, za K 7.— pa 10 pušic pošt-
nine prosto na vsako postajo
avstro-ogrsko monarhije.

Vsi deli embalaže imajo po-
stavno deponovano varst-
veno zaimsko.

Glavna zaloga 5120

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, vogal Nerudova ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač, Rih. Sušnik.

Christofov učni zavod

Sodna ulica šte. 2,

upljuje cell september vsak dan od 12. do 3. ure popoldne. Tedenskih učnih ur 48, šolnina nizka. Revnim gojenkam se šolnina primerno zniža, dve istih se pa sprejmete brezplačno in je tozadevne prošnje vložiti do 15. septembra. Šolsko leto se prične 1. oktobra ob 8. uri zjutraj. 2791 3

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani
deželni dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznanih izbornih prstnih

Kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno. Postrežba točna in solidna. 2592

Tovarna kemičnih izdelkov v Brastniku

prodaja lepo 2812

apno v kosih

v celih vagonih po najnižjih cenah.

Proda se 2686

hiša v Logatcu

z dobro vpeljeno gostilno in trgovino z vsemi gospodarskimi poslopi, z njivami in travniki, vse okrog hiše. Pripravna je tudi za vsako drugo obrt. Več se poižve pri:

Val. Debelaku, Škofja Loka.

Prvi zavod za uniforme, krznar in izdelovatelj čepic

A. KASSIG

LJUBLJANA, Židovska ulica

priporoča svojo največjo zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za vojake, uradnike, železničarje, orožnike, gasilce itd., kakor: čepice, čake, sablje, rokavice, pasove, egalizirne itd.

Izdelovanje vsakovrstnih vojaških, gasilskih, društvenih, civilnih, železničarskih, orožniških čepic itd.

Cene nizke, postrežba točna.

Cenike za gasilske in orožniške uniformske predmete zastoj in poštne prosto. 2554 8

Ugodna prilika! **2 hiši**

z zemljiščem, vsaka eno uro od Ljubljane, s trgovino mešanega blaga, se ceno prodasta. Poižve se pri: 2726

upravi »Slovenca« pod št. 2726.

Odda se lepa 2752 6

mesečna soba

brez oprave, na Mestnem trgu št. 25, II. nadstropje. Več se poižve istotam.

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

ilustrovani ceniki na razpolago!

Slovenska Straža v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudba pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko Stražo v Ljubljani. 2601

Absolventka

8 razredne ljudske šole, stara 16 let, želi vstopiti v kako večjo trgovino kot praktikantka, najraje v pisarno. Cenjene ponudbe z navedbo pogojev pod šifro M. B. 2682 sprejema iz prijaznosti uprava tega lista. 2682

Od dobrega najboljši!

Singer Ko. del. družba za šiv. stroje

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 4.

KRANJ

Glavni trg št. 79.

KOČEVJE

Glavni trg št. 53.

NOVOMESTO

Vel. trg št. 88.

1197

2-3 dijaki

se sprejmejo na stanovanje in dobro hrano pod vestnim nadzorstvom. Glasovir na razpolago. Vprašanja na učni zavod Josip Kristof v Ljubljani, Sodna ulica 2. 2809

Učiteljska družina sprejme na

hrano in stanovanje

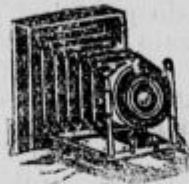
dve mirni, manjši deklici. Več pove uprava Slovenca pod šte. 2790. (Znamka!)

Izprašana učiteljica

hrvatskega jezika se išče kot vzgojiteljica v Zagreb. Naslov pod »2806« pri upravi »Slovenca«. 2806

Otroka

od 2 let naprej sprejme v rejo dobra, poštena in krščanska rodbina. Naslov pove uprava pod šte. 2811.

Le K 1-80 najnovejši ameriški fotograf. aparat »MIGNON«.

Elegantna in natančna izvršitev, porabna za potovanja in izlete. 4 x 4 cm velik, komplet z opremo, poizkusno sliko in navodilom, po katerem more fotografirati vsak začetnik brez predznanja in izvršiti slike. — Proti povzetju le K 1-80. — Slike se potem tudi odkupijo. — Več pri naročilu aparata po: LEOP. SCHÄCHTER, DUNAJ 840 5082 XVI/2, Lerchenfeldgürtel 5.

Stariši 2730

ki žele svojim hčerkam temeljito času primerno izobrazbo, store najbolje, ako jih pošljejo v zavod

šolskih sester v Celje

kjer se v osemrazredni dekliški šoli izučuje vsega, kar zahteva sedanja ženska izobrazba.

Razen za ljudske in meščanske šole predpisanih predmetov, imajo prilžnost izučiti se tudi za učiteljice ženskih ročnih del, in otroške vrtnarice. V zavodu se podučuje vsestransko gospodinjstvo, posebno kuhanje, šivanje, umetna ročna dela, risanje in godba.

Sprejemajo se deklice vsake starosti, ako so zdrave in lepega vedenja.

Več pove podpisano

vodstvo šolskih sester v Celju

Mesečna soba

se takoj odda. Igriška ulica šte. 6, desno, pritličje. 2622

Zajamčeno pristno

Slivovko Hruševac Brinjevec Tropinovec Vinsko žganje

iz lastne žganjarne se dobe v množinah od 25 litrov naprej pri veležgarnjarni sadja 959 (52)

M. Rosner & Co.,

Ljubljana, poleg pivovarne »Union«.

Razglas.

Naznanjam, da imam že letošnje

kislo zelje

v zalogi. Cena 14 K za 100 kg. Sodi za 25 in 50 kg se posebej računajo, za večje odjemalce izjema. Pristno in fino blago rezano na stroje ter zajamčeno. Se priporočam 2733 4

Josip Oražem

Selo, p. Moste pri Ljubljani.

Staubene

parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS. TRIBUC, na Glincah 37. 2127

Umetni zavod za cerkveno slikanje

J. HLAVKA

slikar cerkvenih podob

Praga Kral. Vinohrady

Puchmajerjeva ul. št. 68.

Priporočamo prečistiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pota, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvršene po ugodni ceni.

Slike ali načrte pošiljam zastoj na ogled.

Dopisuje se slovensko.

3386

Najboljša priporočila.

Fini ŠPIRIT

iz žita, najboljša kakovost za žganje priporoča v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni M. Rosner & Co., Ljubljana, poleg pivovarne Union. 960 (52)

Vaš otrok

dobi lahko v teh dneh mal nabor, če se segreje in potem hitro ohladi. Ne zamudite v takem slučaju ubraniti se hujših bolezni in dajte otroku dobro dišeče, zdravniško priporočeno sredstvo, ki lajša kašelj

Thymomel Scillae. 6

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRÄGNER-ja lekarni

c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika! 1 steklenica K 2-20. Po pošti franco proti naprej pošiljati K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Pozor na ime sredstva, izdelovalca in varstveno znamko. 3119

Dobiva se v vseh lekarnah.

V Ljubljani: Rihard Sušnik, dr. G. Piccoli, Jos. Čizmaf.

Ženitna ponudba.

Trgovec v starosti 24 let v prijaznem kraju Gorenjske se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično v starosti 20—24 let, ki naj bi imela veselje do trgovine in bila kot pridna, marljiva gospodinja, s premoženjem najmanj 10.000 K. — Ponudbe s sliko, navedbo starosti in premoženja se pošljejo pod šifro »Gorenjsko 2633« na upravištvo »Slovenca«. — Ker je stvar resna, se na anonimne ponudbe ne ozira. Neugod. dopise se vrne. Tajnost jamčena!

Ženitna ponudba.

Trgovec in posestnik, stanujoč v lepi legi pol ure od mesta Ljubljane, vdovec, 47 let star, s 4 hčerkami, 1 stara 6 let, 3 pa 12—15 let, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično v starosti vsaj 30 let, ki bi imela premoženja 4000—5000 kron, ter poštenega krščanskega življenja, izobražena in pridna gospodinja. Ponudbe s sliko in navedbo starosti in premoženja se naj pošljejo pod šifro

»Ljubljana 2688«

na upravo Slovenca. — Tajnost zajamčena. Slika se takoj vrne. 2688

Prav resna

ženitna ponudba.

Za svojo sestro v 25 letih, izobražena in varčna, prijetne zunanosti, s par tisoč kronami gotovine, trgovsko izobražena, iščem primerne ženine.

Ponudbe s sliko naj se pošljejo do 15. oktobra na naslov:

»Krizantema«

na upravo Slovenca. Tajnost časna stvar. Na anonimne ponudbe brez slike se ne ozira. 2721

Prav resna 2722

ženitna ponudba.

Za svojega brata, izobraženega, v najlepši moški dobi, prijetne zunanosti, s krasno, dobro uspevajočo trgovino, iščem primerne neveste, od 22—28 let, trg. izobražena, prijetne zunanosti, s par tisoč kronami premoženja. — Ozira se le na resne ponudbe s sliko, do 15. oktobra na naslov »Grtomir« na upravo Slovenca. — Tajnost časna stvar. Na anonimne dopise in brez slike se ne ozira.

Resna ženitna ponudba!

Za tridesetletnega veleposestnika in industrijalca v lepem kraju v provinci v neposredni bližini mesta s 30.000 K letnega dohodka išče se 20—30 letna nevesta, gospica ali vdova brez otrok, prijetne zunanosti, pridna gospodinja iz dobre trgovske hiše s primernim premoženjem. — Posredovalci po poklicu izključeni. Direktne ponudbe (če le mogoče s sliko, katera se takoj vrne.) do 15. sept. pod šifro »jesen 1912.« na upravištvo lista »Slovenec«. Stroga tajnost pod častno besedo zajamčena. — Na dopise, ki dojdejo anonimni se ne ozira. 2807 (5)

Pozor!

Nizke cene!

Najmodernejša, zelo trpežna

šlezjske izdelke sukna

vsebuje trdka

Rudolf Foukal v Krnovu.

Pri potrebi naj si vsakdo blagovoli dati predložiti od svojega krojača imenovano kolekcijo Na zdar!

Ana Gorec

Ljubljana

samo Marije Terezije cesta 14

pri „Novem svetu“

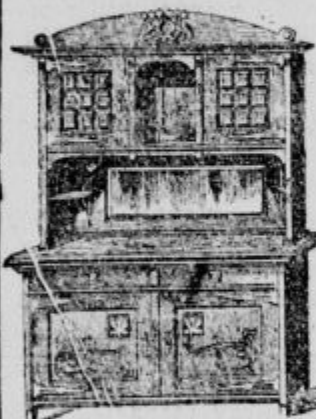
Trgovina
s kolesi in
posameznimi
deli.

Najboljše pneumatike
Izposojevanje koles

2084

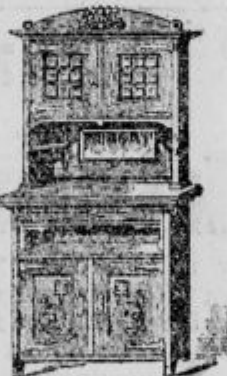
Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

„vpisana zadruga z omejenim jamstvom“
nasproti železniške postaje Vičmarje, v lastni hiši

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih
oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do
najnovejših, po najnižjih cenah, brez konku-
rence! — Izdeluje vsa pohištvena in stavbena
dela, oprave za hotele, sanatorije in druge
javne zgradbe. Nadalje se priporoča preča-
stiti duhovščini za vsa cerkvena mizarska
dela, kakor spovednice, cerkvene klopi itd.
Mizarska delavnica s strojnim obratom na
parno silo. Ceniki na razpolago. Proračuni
in načrti brezplačno.

Zaloga v Št. Vidu nad Ljubljano.
Prodajalna v Ljubljani, Dunajska
cesta 18, hiša Kmetске posojilnice.

740

Bančno posredovanje.

Trgovci, tovarnarji in obrtniki dobijo predjume na
izpostavljen račun, kakor se tudi eskompinjejo. —
Obresti 6—6 1/2%.

Posrežba točna in kulantna.

Razširjanja: a) za javne uradnike in častnike na 10 do 20 let event. brez povračila
kapitla. Mesečni obroki od K 4-90 naprej za K 1000—, tudi brez porokov.
b) Za javne in privatne uradnike, bančne, odvetniške, notarske uradnike brez pred-
znambe plače. Mesečni obroki po 10 K za 1000 K. Strogo bančno 5 1/2% obresti letno.
c) Vojaške ženitne kavcije. Priskrbitev in posojila do 70% brez police, brez pred-
znambe, 5%, brezplačno preskrbljenje polic za večkrat zavrnjene.
Vprašanja zaradi najnatančnejših informacij pod „poštni predal 45 v Ljubljani, glavna
pošta restante.“

2619

M. DRENIK Ljubljana,

Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del

in pripadajoče potrebščine. — Vezanje na roko. — Tamburiranje.
— Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga
telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

889

Št. 1062/m. š. sv.

RAZGLAS.

Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične

šolsko leto 1912/13

dne 16. septembra 1912.

Vpisavalo se bo v šolskih prostorih na Zaloški cesti in v Cerkveni ulici
dne 15. septembra 1912 od 9.—12. ure dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 2. septembra 1912.

2816

Predsednik:

Dr. Ivan Tavčar, l. r.

Tomasova žindra

Znamka

zvezda

2675 4

se, kakor učijo skušnje, sigurno in dobro plača pri jesenskih setvah,
travniki in pašniki. Ima prednost, da je poceni in da se njene re-
ditve snovi čez zimo ne izgubijo v zemlji. Varujte se ponarejanj in manj
vredne žindre. Naročila na cele vagone in na drobno sprejema

veletrgovina z železnino „MERKUR“

Peter Majdič, Celje

kjer je zaloga in prodaja trdke Thomasphosphatfabriken, Berlin, W 35.

RAZGLAS.

2784

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju

se bodo vršili vzprejemni izpiti za prvi razred

dne 16. septembra od pol 9. ure naprej.

Učenci, ki žele biti sprejeti v I. razred, naj se oglasijo v spremstvu
svojih staršev ali njih odgovornih namestnikov 15. septembra med 9. in 12. uro
dopoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu. S seboj naj prinesejo krstni ali
rojstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglasijo tudi pismeno, ako pošljejo gori imeno-
vani listini pravočasno po pošti.

V II. do VIII. razred se bodo učenci sprejemali dne 16. septembra med
8. in 12. uro dopoldne.

Šolsko leto 1912/13 se začne dne 18. septembra s slovesno službo božjo
na čast sv. Duhu.

V Kranju, dne 3. septembra 1912.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije.

Naznanilo.

Na c. kr. II. državni gimnaziji v Ljubljani (Poljanska cesta)
bode vpisovanje za I. razred in sploh novih učencev

v ponedeljek dne 16. novembra 1912

dopoldne od 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. Sprejemni izpiti bodo
v torek, dne 17. septembra od 8. ure dalje.

Po odloku c. kr. dež. šolskega sveta se smejo učenci, ki pripadajo
po rojstvu ali po rodbinskih razmerah okrajnim glavarstvom v Črnomlju,
Kranju, Novem mestu in Radovljici in okr. sodiščem v Kamniku,
Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, sprejemati v ljubljanske
gimnazije samo po dovoljenju c. kr. dež. šolskega sveta.

Dosedanji učenci tega zavoda se bodo vpisovali dne 18. septembra.
Šolsko leto se začne dne 19. septembra s sv. mašo ob 9. uri dopoldne.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1912.

Ravnateljstvo.

2778

Slovenska trgovska šola v Ljubljani,

Kongresni trg št. 2,

s pravico javnosti vsled razpisa c. kr. ministerstva za bogočastje in uk z dne 20. avgusta 1911,
št. 14.649.

Sprejemno naznanilo.

V dvorazredno Slovensko trgovsko šolo v Ljubljani se bodo sprejemali
učenci

dne 16. septembra t. l. od 10. do 12. ure dop.

V pripravljani razred se sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 13 let ter
so dovršili najmanj štiri razrede ljudske šole.

V I. letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 14 let in ki na-
pravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejmejo v
I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake
srednje ali meščanske šole.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi trgovcev in obrtnikov.
Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne aktivne vojaške službe
in nadomešča učno izpričevalo o triletni učni dobi v trgovski praksi.

K vpisu naj pridejo učenci v spremstvu staršev ali njih namestnikov
ter naj prinesejo krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in K 15.— vpisnine in
prispevka k učilom.

Ostala pojasnila daje — tudi pismenim potom —

2828

V LJUBLJANI, v septembru 1912.

ravnateljstvo.

Naznanilo.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1912/13 za
oddelke:

1. Delovodska šola za mehanično-tehnične (kovinske) obrti,
2. Mojstrska šola za stavbno in pohištveno mizarstvo,
3. Strokovna šola za lesno in kameneno kiparstvo,
4. Ženska obrtna šola (za perilo, šivanje oblek in umetno vezanje)

v četrtek, dne 19. septembra

za oddelke:

5. Specialni tečaji za obrtnike (tečaj za risanje, za strojeznanstvo, za stro-
kovno risanje, za opravilnike parnih kotlov),
6. Javna risarska in modelirska šola

v torek, dne 1. oktobra

2667

za oddelek: 7. stavbno-obrtna šola

v ponedeljek, dne 4. novembra.

Vpisovanje v oddelke 1—4 se vrši 16., 17. in 18. septembra, v oddelke
5 in 6 dne 28., 29. in 30. oktobra in v stavbno obrtno šolo zadnji teden meseca
oktobra, vselej od 9. do 12. ure zjutraj.

Vsak sprejem je samo provizoričen in sme učiteljski zbor nesposobne
učence odstraniti iz zavoda tekom 1. semestra.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 26. avgusta 1912.

Ravnateljstvo.

Stoletnica parobrodstva.

Leto 1812 je za zgodovino človeštva znamenito leto. Letos slavi Rusija stoletnico, ko je s pomočjo snega in mraza zadala mogočnemu Napoleonu smrten udarec. V škotskem mestu Glasgow pa obhajajo letos stoletnico, kar je bil v tamošnji ladjedelnici »Clyde« spuščena »praded« sedanjih »plovečih palač«, prva ladja sveta na paro.

Seveda ta prvak ni bil veliko podoban sedanjim morskim velikanom, ki kljubujejo najhujšim viharjem in drugim pomorskim nevarnostim. Bil je to majhen čoln, dolg 15 metrov, nosil je 25 ton, imel 4 konjske sile in plul s hitrostjo 6 morskih milj (okrog 11 kilometrov) na uro. Zgrajen je pa bil na ves drugačen način, kakor tedanje jadrnice. Imel ni nič jamborov, ampak samo ozek, visok dimnik. Ob straneh pa na vsaki strani po eno veliko kolo, podobno kolesom mlina na vodo.

Tedanjí svet se za to novo napravo ni dosti menil. Da bi mogla ladja pluti brez jader in vetra, in celo proti vetru, to se jim je zdelo popolnoma nemogoče, neverjetno. Tudi tedanji časopisi so pričeli to »copernikovo« omenjati šele, ko je ta, prvi parnik, ki je nosil ime »Komet«, napravil poskusno vožnjo. Njegov lastnik ga je pa potem pričel uporabljati za redno vožnjo med Glasgowom in Greenwicheom.

Ko se je dobro obnesel prvi poizkus, ploviti brez vetra, zgradili so leta 1817 nov, večji parobrod »Caledonia«, ki je napravil vožnjo iz Londona v Rotterdam na Nizozemsko.

Vendar pa tedanji svet se ni hotel verovati, da bi se moglo tudi čez ocean pluti z novimi ladjami na par.

Da je to mogoče, je dokazal parobrod »Savannah«, ki je preplul ocean leta 1819 med Liverpoolom in New Yorkom. Rabil je za pot 30 dni. Služila so mu pa tudi jadra v pomoč. Ta prvi oceanski parobrod je imel 350 ton z 90 konjskimi silami. A leta 1825. je preplul prvi parobrod »Entreprise« Indijski ocean iz Londona v Kalkuto, za katero pot je potreboval 113 dni.

Prvo parobrodsko društvo se je ustanovilo leta 1820 v Edinburgu na Angleškem.

Kljub vsem tem uspehom na polju parobrodstva, pa tedanji pesimisti vendar še niso verovali, da se bo nova naprava trajno obnesla. Šele ko je angleška vlada posegla vmes, in podprla ustanovitev društva, ki bi prevažalo pošto med Angleško in Severno Ameriko, se je ustanovila »Cunard Line«, ki je prevzela to nalogo in pričela z rednimi vožnjami. Sedaj gradi ta družba največji parobrod sveta, ki bo nosil nad 50.000 ton, in bo pravo ploveče mesto.

Po prvih, ne posebno veselih uspehih, je nadaljevalo parobrodstvo svojo zmagoslavno pot in potisnilo v kot stare jadrnice. Ko je še avstrijski inženir Resel izumil vijak, dvignilo se je do višine, na kakršni stoji danes.

V Avstriji se je parobrodarstvo pričelo z ustanovitvijo »Lloyda« v Trstu. Prvi parniki Lloyda so bili tudi zgrajeni na kolesa. Seveda je bila tudi njihova velikost v primeri s sedanjimi parniki tega društva, ki posreduje promet z Levanto, Indijo, Kina in Japonijo, zelo majhna. Eden teh prvih parobrodov je vsidran sedaj v stari luki med Molo S. Carlo in prosto luko. Služi sedaj Lloyd za skladišče. Kako neznamenit je v primeri s sedanjim največjim parnikom »Austria«, ki nosi 14.360 ton! Lloyd ima danes 62 parobrodov v službi, v kratkem dogradi še tri. Vsi ti parniki pa nosijo 417.114 ton s 175.625 konjskimi silami. Najmanjši med njimi je »Skutari« s 428 tonami in 300 konjskimi silami; največji pa »Austria«, ki je obenem po velikosti tretji parnik avstrijske trgovske mornarice. (Večja sta »Martha Washington« in »Kaiser Franz Joseph« od »Austro - Americane«.)

Parobrodstvo se je v tem stoletju razvilo po vseh državah. Kaj bi rekli nekdanji skeptiki, ki so živeli pred stoletjem, ko bi gledali sedanje morske palače? — Ravno tako pa sodimo mi danes »zračno brodarstvo«, o katerem

ne upamo, da postane kedaj novo prometno sredstvo. Kdo ve, kaj nam priinese čas tekom stoletja? Kdo je pred sto leti, ko se je spustil v morje »Komet«, mislil na možnost »Titanica«?

Odda se takoj dobro vpeljana

SEDLARSKA OBRT

Kje, pove upravništvo Slovenca pod št. 2644. (Znamka!) 2644

Pozor!

- GASILNA DRUŠTVA -

Glavna zaloga in lastno izdelovanje vseh predmetov za gasilna društva, kakor:

čelade	cevi	kuple	rokavice	vrvi za plezalce
čepice	ovijaki	piščalke	gumbi	društveni znaki
sekirice	znaki	vrvice	cevne obveze	signalne trobente
pasovi	naramnice	kolajne	cvilil za obleke	rdeče vrvice s čopi

Prosi se, da se pri ustanovitvi novih društev dotična društva pred nabavo gor navedenih predmetov obrnejo ustmeno ali pismeno na spodaj navedeno trgovko, katera prevzema tudi popravila starih čelad, sekiric itd. Postrežba strogo resna in solidna!

J. S. Benedikt, Ljubljana Ustanovitev trdke l. 1830

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile sloviše, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHINA

„UNIKUM“

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših govejih obistne tolišče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od navadnega presnega masla in za 50% bolj izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHINOV „UNIKUM“

je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

BLAIMSCHINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod. Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Sprejme se

2785

trgovski sluga

Vstop takoj. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 2785.

3 nadstrop. hiša v Mariboru

se pod ugodnimi pogoji proda. - Več pri g. J. Kelariču, mizarjem mojstru v Mariboru. 2787 (1)

Sprejme se dobra, starejša

priprosta moč v trgovino

mešane stroke. Trgovina je na deželi v bližini cerkve. Mesto dolgotrajno. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod „Poštenost 2824“.

Apno na prodaj.

Okroglo 70 m³ že 4 leta ugašenega apna se proda 2830

v Ljubljani v Trnovem

Kdor želi kupiti, naj se obrne do

Val. Gregorica, Mengeš

Nakupovalce krompirja

za Kranjsko išče izvozna trdka v Trstu. Oziralo se bo le na osebe z dobrimi referencami. Pisma pod sifro »Hugo« posterestante Trst, glavna pošta. 2769

Mladenec

trezen in pošten, išče službe - v kakem župnišču ali na kaki drugi kmetiji kot hlapec. - Vajen je krmiti govejo živino. Nastop takoj. Ponudbe sprejema uprava Slovenca pod štev. 2831.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Proda se hiša in vinograd

iz proste roke; hiša je še skoraj nova in še nekaj let davka prosta v dobrem stanu in vinograd za 40 hl vina, blizu St. Jerneja in 10 minut od Novega Lurda. V hiši se nahaja tudi gostilniška koncesija. Več pove Jožef Cvelbar, mlinar v St. Jerneju na Dol

Med brave časopisov 2567

razdelimo 3000 parov

izbornih, zelo elegantnih čevljev iz najbolj, trpežnega usnja na zadrgo, kot kaže slika, da se seznanj naša trdka. Plača se samo delo K 13-75 za 3 pare čevljev. - Čevlji hi sicer veljati K 42.—. Pošljemo popolnoma na izbero vsakomu v največjo zadovoljnost 3 pare čevljev za gospode ali dame, poljubne številke. Zamenja dovoljena, tedaj nikak riziko. Pošilja po povzetju ali predplačilu. Pošilja prva krščanska razpošiljalna za čevlje: Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/10 R. Šele Vaše priporočilo bo nam donajalo korist.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in rezerve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjižice ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakr brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. avgusta 1912. K 71.985.490.—

Stavbno podjetje. Albert Valli

zapriseženi izvedenec in cenilec

Jesenice — Gorenjsko

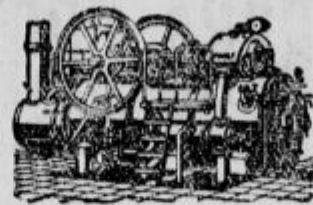
Projektiranje in izvršitev vseh vrst visokih betonskih in vodnih stavb, cest, kanalizacij, dobavljanja vode, ribnikov, zemeljskih in skalnih del itd.

Cestne, industrijske, gozdne in poljske železnice, zvezni tiri. 2715

Nasveti v vseh stavbnih zadevah.

R. WOLF MAGDEBURG- BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt števil. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.

obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.

Izboljšajte promet

v svoji gostilni z izvrstnim cenanim — plzenskim pivom — iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah. Največja čisto slovanska pivovarna. Zaloga v Ljubljani: V. H. ROHRMANN. Zaloge v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru i. t. d.

Okusite

tisto pivo v slovanskem Grandhotelu „Balkan“ Trst, via dela Caserma in v slovanskem hotelu Lacroma na Gradu.

Povodom začetka šole

priporoča

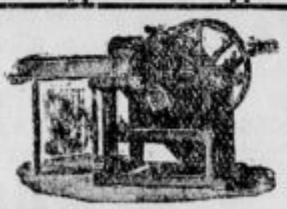
modna in športna trgovina

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte

za dijake in dijakinje:

perilo, klobuke, čepice, majice, nogavice, rokavice, dežnike, kravate, naramnice, podveze, žepne robce, glavnike, krtače, milo, predpasnike, pase, torbice, gumbe, moderce, telovadne čevlje itd.

2786

MLATILNICE, ČISTILNICE

in vse druge poljedel-

ske stroje najnovejšega izdelka po nižanih cenah kupite pri tvrdki

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek, Ljubljana Dunajska cesta 16

trgovina z železnino in zaloga strojev

Vsakdo naj se o tem prepriča in zahteva brezplačno slovenski cenik.

549

Stev. 495.

Naznanilo.

2808 (3)

Na c. kr. drž. realki v Idriji se bodo za šolsko leto 1912/13 vpisovali učenci:

v I. realčni razred dne 16. septembra dop. od 9—11,
v II.—IV. razred dne 20. septembra popoldne,
v V.—VII. razred dne 20. septembra dopoldne.

Sprejemne izkušnje v I. r. se vrše dne 17. septembra, sprejemne izkušnje v višje razrede in ponavljalne izkušnje pa dne 19. septembra.

V pripravljalni razred se bodo sprejemali učenci dne 16. septembra dopoldne od 11.—12. ure.

Šolsko leto se prične s sv. mašo v župni cerkvi sv. Barbare dne 21. septembra ob pol 8. uri dop.

Ravnateljstvo c. kr. drž. realke v Idriji,

dne 4. septembra 1912.

Zahtevajte zastoj ilustrirani cenik

mlatilnice

stečaj z obročnim mešalom za ročni obrat, obrat z vili in motorji.

vitle (gepeljne)

za vprežne živali, kosilne stroje za seno, deteljo in žito, stroje za obračanje sena, za grabljenje sena in žita, za čiščenje žita, trile, za rušenje koruze, slamožernice, reporeznice, mline za debelo moko, kakor tudi vse druge kmetijske stroje najnovejšega z darili odlikov. sestave

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne kmetijskih strojev, železnic, livarne in fužine na paro.

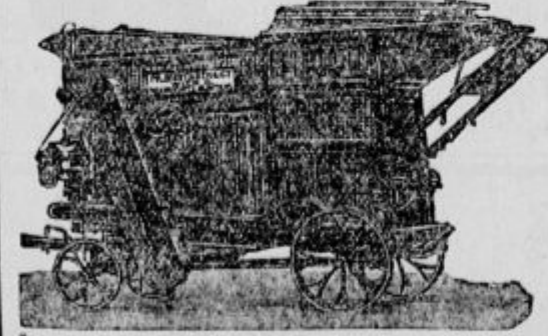
DUNAJ II/1, Taborstrasse 71.

Ustanovljena 1872. 1500 delavcev.

Zelo povečana, najmoderneje opremljena tovarna.

Odlikovana z čez 700 darili.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
IN KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

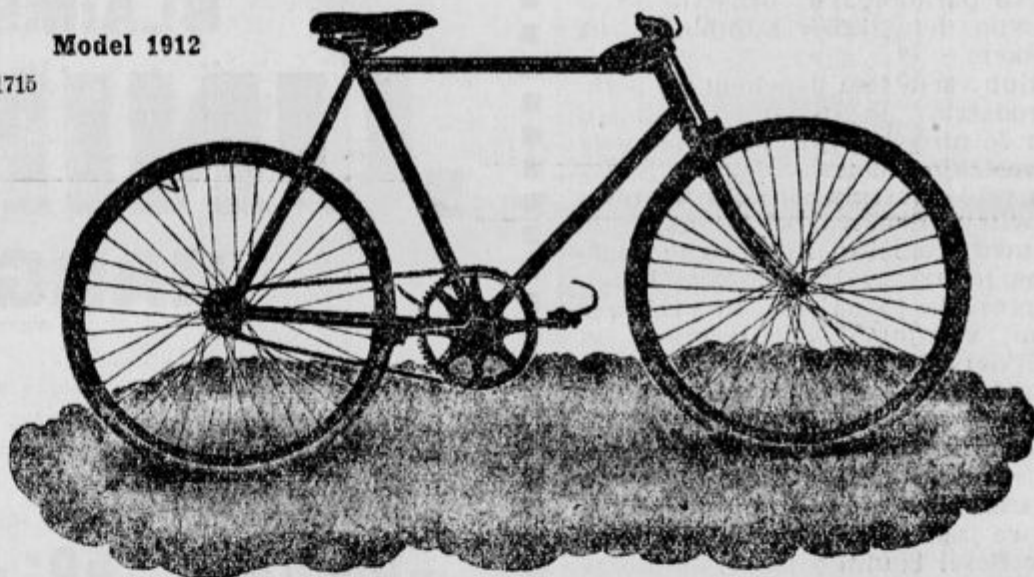
C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNICA DELNIŠKA DRUŽBA
Aksijski kapital: 50.000.000 kron. Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE števil. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inomost, Krakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Teplice, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvikava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcijskih, prioritet, zastavnih, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko

Puch-kolo!

Najboljše kolo sveta!

Model 1912
1715

Ako rabite trpežno „luksus“, lahko dirkalno ali službeno kolo, potem izberite brez premisleka le **Puch-kolo**, do danes neprekosljivo, zanesljivo, trpežno, fino in elegantno.

Cenik brezplačno in poštino prosto.

Fr. Čuden, Ljubljana.

Cenik brezplačno in poštino prosto.

Edino zastopstvo originalnih Puch-koles za celo Kranjsko. „Lastna delavnica za popravila“

C. kr. moško in žensko učiteljsko v Ljubljani.

Razglas.

A. Vpisovanje v I., II., III. in IV. razred deške, oziroma dekliške vadnice in v otroški vrtec je

v ponedeljek, dne 16. septembra

2681

od 8. do 11. ure v dotičnih učnih sobah.

B. S šolskim letom 1912/13 se ustanovi za moško učiteljsko pripravljalni tečaj. Zglasila za ta tečaj se sprejemajo v nedeljo, 15. septembra od 9. ure dalje.

C. V začetku šolskega leta 1912/13 ne bo sprejemnega izpita za I. letnik ženskega učiteljskega.

Prosilci, ki bi se utegnili javiti za sprejem v I. letnik moškega učiteljskega, naj se zglase v ponedeljek, dne 16. septembra ob 9. uri.

D. Gojenči in gojenke, ki so bili sprejeti meseca julija v I. letnik in do sedanji gojenči in gojenke II., III. in IV. letnika se naj zglase

v ponedeljek, dne 16. septembra

n sicer gojenči ob 8. uri, gojenke ob 2. uri.

Ponavljalni izpiti so v ponedeljek, dne 16. in v torek, dne 17. septembra šolsko leto 1912/13 se prične

v sredo, dne 18. septembra

s slovesno sv. mašo.

Ravnateljstvo.